

Upravišstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Ob smrti Tsaldarisa

Ako bi živeli še vedno v dobi srednje-
veških razmer, v dobi zakulisnih tajnih
sil in zarotniških kampanj, bi najbrže
Evropa gledala na Grčijo kot na deželo,
v kateri se godi nekaj tajstvenega. Kar
zapored umirajo vodilni državniki. Smrt
pobira najmočnejše politike kar po vrsti.
Stranko za stranko spravlja ob voditel-
ja. Šli so v večnost Kondilis, Venizelos,
pa Demerdžis in končno še Tsaldaris.
Torej šefi vseh treh največjih strank na
Grškem, poleg njih pa še šef vlade, ki
je imela nalogo in namen, da prevede
ladjo grške politike skozi opasne tesni-
najsrdnejših strankarskih borb k novim
oblikam »kronane demokracije«. Zdi se,
kakor da je usoda grško politiko nalašč
privedla na najboljšo prirodno pot, da
se obnovi z novimi vodji.

Tsaldaris je bil v zadnjih desetih, pet-
najstih letih poleg Venizelosa največkrat
imenovani voditelj na Grškem. Pripadal
je populistični ali ljudski stranki, ki jo
je vodil do zadnjega, do svoje nenadne
smrti. Toda ne moremo reči, da bi bil
spadal med one voditelje, ki so tako
rekoč kot vodje, opremljeni z vsemi svoj-
stvi, ki značijo ljudskega tribuna po
božji volji. Tsaldaris je stopil sicer v
politično arenjo že pred vojno in je do-
segel tudi že kmalu dostojanstvo ministra,
vendar med vodilne člane je došel šele
po lagoma. V glavnem pa je bila njegova
kariera na političnem področju postava-
ljena na novo in najvišjo pozicijo, po
katastrofi, ki je zadela ljudsko stranko
leta 1922., po katastrofi na maloazijs-
skem bojišču. To je bilo taktir, ko je
armada doživela polom in se je ves srd
vračajoče se vojske obrnil zoper tedanje
vladno vodstvo, ki je nanj padel naj-
težji očitke, da je zanemarila svojo na-
cionalno dolžnost ter ni poskrbela za vse
ono, kar je potrebno vojakom na boji-
šču. Taktir je zmagovito vojaška revolu-
cija, oprta na nesrečne begunce, pre-
vrgla položaj v Atenah. Pod vodstvom
Plastirasa in Gonatasa je vojska z mo-
narhijo na čelu vrgla populistični režim
in monarhijo, populistično ministrstvo
postavila pred revolucionarno sodišče
ter več voditeljev obsodila na smrt. Šest
ministrov, med njimi taktirni šef popu-
listične stranke Gunaris, je padlo pod
krogami revolucionarne eksekucije. To
je bil udarec, od katerega si stranka
dolgo ni mogla opomoči. Ko je polago-
ma vendarle spet prihajala k sebi, je
stopil v njej na prvo mesto Tsaldaris in
ostal njen vodja do svoje smrti.

Panajot Tsaldaris je bil zmeren poli-
tik. Ko je polagoma ginevala slava re-
volucionarjev, ki so strmoglavili za ma-
loazijsko katastrofo odgovorni režim, in
se je politično razpoloženje spreminjalo
ter se polagoma odražalo od republi-
kancev, je ostal Tsaldaris dolgo zelo
zmeren v svoji politični taktiki. Bili so
čas, ko se je na Grškem slovesno praz-
novala splošna sprava med obema po-
litičnima taboroma, venizelistično-repu-
blikanskim ter populistično-rojalističnim
in sicer v znamenju priznanja republike,
ki naj ostane za vedno. Že davno se je
pozabila ta proslava, dasi še ni posebno
daleč v preteklosti; vse se je prevrglo
od taktir, vse se je spremenilo. Sprava,
čepnav proslavljena v največjem obsegu
kot nacionalni praznik z vsem aparatom,
se je kmalu spet umaknila najhujšim
političnim razprtijam, ki so se nadalje-
vale po starem receptu. Tsaldarisu so
desničarji mnogokrat očitali, da je bil
preveč popustljiv in spravljiv, pa da je
šel v to spravo, čeprav bi moral z vso
energijo delati zoper republikanske na-
sprotne, ki so postreljali voditelje po-
pulistov. Tsaldaris pa kljub vsemu ni
bil za radikalno in brezobzirno politiko;
v njem stranka ni dobila vodje z maščev-
valnimi tendencami.

Morda je bilo prav to pravo. Zakaj
čas je delal za Tsaldarisa, njegovo po-
litiko in njegovo stranko. Republika je
imela vedno večje težave. Trle so jo fi-
nančne zadrege in iz gospodarskih stisk
se ni mogla izkoptati. Venizelosov ugled
je blede, za kar je s svojo odbijajočo
samolastnostjo tudi sam primerno skr-
bel. In tako je bilo, da se je politič-
no razpoloženje množilo polagoma vra-
čalo na stran Tsaldarisa, ki ni v nič-
mer kazal, da bi se mu mudilo. Razmere
so zorele same po sebi, po zakonih o me-
njava političnih vlog, simpatij in zaupa-
nja. Končni rezultat tega procesa je bil,
da je populistična stranka dosegla v
narodu zopet veliko večino, kar je imelo
za posledico, da so se pojavile zahteve
po obnovi monarhije.

Tudi sedaj se Tsaldarisu ni mudilo.
Trdili so sprva, da se je on iskreno spo-
razumel z republiko, pa da mu res ni več
za povratek kraljevske oblasti. Naj je
bilo kakorkoli, resnica je, da so drugi
faktorji v ljudski stranki povzdignili
propagando za monarhijo in potisnili
stranko v akcijo za kraljev povratek,
pri čemer je hotel Tsaldaris postopati
kar najbolj korektno, po vseh predpisih
formalnosti. To mu je znova nakopalo
obilno očitkov neodločnosti ne samo pri
ljudih, stoječih izven stranke, marveč
tudi v lastnem političnem taboru. Kon-
čno se je dvignil Kondilis ter se s priro-
jeno mu radikalno podjetnostjo starega
komiškega vojvode postavil na čelo ro-

PRIPRAVE ZA LIKVIDACIJO HEIMWEHRA V AVSTRIJI Starhembergov povratek na Dunaj — Demonstracije heimhrovcev proti sedanji vladi

Dunaj, 20. maja. o. S posebnim letalom,
ki mu ga je dal na razpolago Mussolini,
se je dopoldne vrnil iz Rima bivši pod-
kancelar in vodja Heimwehra knez Star-
hemberg. Na letališču ga je pričakovala
poleg poglavarja Baarenfelsa ter fi-
nančnega ministra dr. Draxlerja na čelu
heimwerovskih oficirjev velika množica
mladine, ki mu je priredila navdušene
ovacije. V dolgem sprevodu je heim-
wehrovska mladina krenila nato v mesto,
kjer je manifestirala za Heimwehr in
bučno protestirala proti nameravani raz-

oročitvi Heimwehra. Pred stanovanjem
kneza Starhemberga v III. okraju se je
zbralo na tisoče ljudi. Polcija jih je skuša-
la razgnati, ker pa so se postavili v bran,
se je morala policija umakniti. Množica je
nato še celo uro demonstrirala proti vladi
dr. Schuschnigga. V političnih krogih
smatrajo to za slab znak, ker sodijo, da
se Heimwehr ne bo vdal brez odpora.

S tem večjo pozornostjo spremlja zato
vsa javnost priprave vlade za likvidacijo
Starhembergove garde. Kancelar dr.
Schuschnigg že tri dni sestavlja zakon o

osnovanju posebne avstrijske milice, ki
naj bi predstavljala neke vrste rezervno
vojsko. Po načrtu, ki ga sedaj proučujejo
posamezni ministri, bo šteja milica okrog
30 do 50 mož. V milico naj bi se stisne
predvsem obstoječe oborožene formacije,
kakor Sturmshannaren, Schutzkor, Frei-
heitsbund in v glavnem Heimwehr. Na ta
način bi vse oborožene politične formacije
prišle pod vpliv patriotske fronte in pod
neposredno poveljstvo dr. Schuschnigga.
Z osnovanjem milice se hoče Schuschnigg
znebati vseh neljubih heimwehrovskih vo-

diteljev, ki bodo ostali generali brez ar-
made. Po zatrevanju poučenih krogov
šteje Heimwehr sedaj samo še okrog
20.000 članov.

Vladni organ »Neuigkeits.Weltblatt«
piše v zvezi s tem, da ima Heimwehr ve-
like zasluge ter da osnove milice, ki
bo proglašena najbrže že prihodnje nedel-
je, ne pomeni prav za prav likvidacije
Heimwehra, marveč samo nadaljevanje
njene tradicije na širši osnovi in na na-
čin, ki bo v še večji meri služil interesom
avstrijske domovine.

V heimwehrovskih krogih pričakujejo
z naraščajočo napetostjo ukrepov vlade
in naglašajo, da je Heimwehr ne bo brez
nadaljnega odločila orožja. Z največjo
napetostjo pričakujejo jutri-
šnjega zborovanja heimwehrovskih vodite-
ljev, ki ga je sklical knez Starhemberg,
da jih obvesti o uspehu svojega potovanja
v Rim in o svojih razgovorih z Mussolini-
jem.

Blum — Herriot

Prvi sestanek voditeljev obeh najmočnejših levičarskih
strank — Ali pojde Herriot v vlado?

Pariz, 20. maja. o. Snovi se je v vsej taj-
nosti vršil prvi razgovor med bodočim mi-
nistrskim predsednikom Leonom Blumom in
bivšim ministrskim predsednikom ter zna-
nim radikalnim pravkom Edouardom
Herriotom. Sestala sta se na stanovanju ne-
kega skupnega prijatelja ter sta nad pol-
dru uro razpravljala o vseh perečih no-
tranjih in zunanjih političnih vprašanjih.
Blum je pri tej priliki podrobno obvestil
Herriota o programu svoje bodoče vlade
ter mu nato ponudil resor zunanega mini-
stra. Po eni verziji je Herriot ponudbo od-
klonil po drugi, pa si je pridržal rok za
premislek. Zatrjujejo, da Herriot ni posebe-
navdušen za vstop v vlado, marveč bi rajši
postal predsednik poslanske zbornice. Če
bo Herriot zunanje ministrstvo odklonil, bo
Blum ta resor ponudil Herriotovemu ožje-
mu sodniku bivšemu ministru Chau-
tempsu. S tem pa ni zadovoljna socialistič-
na republikanska unija, ki zahteva naj po-
stane zunanji minister njen predsednik
Paul-Boncour, ki že sedaj v Flandinovi od-
sotnosti vodi zunanje ministrstvo in ki je
kot pooblaščenec delegat Francije v Ženevi
dobro poučen o stanju stvari v Društvu na-

rodov. Do odločitve bo prišlo na prihodnjem
Blumovem sestanku s Herriotom, ki bo vse-
kakor še v teku tega tedna.

Snovi se je sestal tudi glavni odbor pa-
riške organizacije radikalno-socialistične
stranke. Vse pokrajinske organizacije radi-
kalno-socialistične stranke bodo sedaj raz-
pravljale o tem, ali naj stranka vstopi v
levičarsko vlado ali ne. Razprava na snovi
sej pariskega odbora je bila zelo bur-
na in je odbor samo z večino glasov spre-
jel sklep, naj stranka sodeluje v levičarski
vladi. Osrednji izvršni odbor radikalne so-
cialistične stranke se bo sestal v petek, ko
bo končno sklepal o tem.

Zahteve socialistične unije

Pariz, 20. maja. w. V zbornici so se
vršila prva frakcijska posvetovanja novo
izvoljenih poslancev. Socialistična unija, ki
jo vodi Paul Boncour, je sklenila, da je v
načelu pripravljena vstopiti v vlado, ven-
dar pa bo zahtevala od Leona Bluma nova
pojasnila o načini sodelovanja strank
ljudske fronte in o ministrskih portfeljih,
ki so določeni za socialistično unijo. Zdi se,
da obstojajo težkoče, ker bo Paul Boncour,
ako ne bi dobil zunanega ministrstva, naj-
brže odklonil vstop v vlado.

Ali bodo sankcije proti Italiji poostrene

V Moskvi napovedujejo, da bo svet Društva narodov
sklenil zatvoritev Sueškega prekopa za italijanske ladje

Moskva, 20. maja. o. »Journal de Mos-
cou«, službeno glasilo sovjetske vlade po-
roča, da bo na junjskem zasedanju sveta
DN bržkone odredjena zatvoritev Sue-
škega prekopa kot prvi izmed ukrepov za
poostreitev sankcij proti Italiji. Že zatvorite-
v Sueškega prekopa bo nedvomno odlo-
čilno vplivala na nadaljnji razvoj dogod-
kov ne le na Sredozemskem morju in v
vzhodni Afriki, nego tudi drugod.

Za internacionalizacijo Sueškega prekopa

Pariz, 20. maja. g. Diplomatski sodnik
»Oeuvre« poroča, da so v Angliji zaradi
povečanja italijanske oblasti na Sredozem-
skem morju zelo vznemirjeni. Italija utr-
juje otok Pantelaria med Sicilijo in Tuni-
som in otok Dumerah, ki ga je Italiji od-
stopila Francija, kar pomeni novo nevar-
nost za prehod angleških ladij skozi Rde-
če morje. Zaradi tega zahteva več anglo-
ških osebnosti internacionalizacijo Sueškega
prekopa, da bi se na ta način zmanjšala
odgovornost Anglije za to pomorsko pot.

Obveznost miličniške službe v Italiji

Rim, 20. maja. w. Direktorij fašistične
stranke je odredil, da morajo vsi za no-

jalističnega gibanja. Dovolj je še sveže
v spominu, kako je 10. oktobra 1935. bil
Kondilis tisti, ki je izvedel odločilni pre-
vrat, prevzel via facti sestavo vlade in
proglasil monarhijo. Tsaldaris ni bil za
tako energična dejanja in za tako naglo
akcijo; ostal je ob strani, dočim se je
velik del lastnih njegovih pristašev pri-
ključil Kondilisu.

Temu primeren je bil tudi nadaljnji
razvoj. Nove volitve so potisnile popu-
listično stranko na tretje mesto, dočim
je drugo zavzela skupina njenih disiden-
tov pod vodstvom Kondilisa in Teoto-
kisa, večino pa pobrala venizelistična
stranka, ki je spretno izrabila novo si-
tuacijo. Tsaldarisova stranka, ki je bila
od nekdanj monarhistična, v obnovljeni
monarhiji ni mogla doseči več kot
skromno sodelovanje. Tsaldaris pač ni
mogel gledati s samozavestjo na svoje
uspehe.

Smrt ga je iztrgala iz arene, v kateri
očitno ni bil ustvarjen za vodilno me-
sto v tako razburkanih in nervoznih raz-

šnje orožja sposobni fašisti od 20. do 55.
leta starosti vstopiti v fašistično milico.
»Giornale d'Italia« pravi, da je v prvi
vrsti naloga fašistov očuvati in braniti usta-
novljeno cesarstvo. Fašizem je milica oro-
žja in dela. Mobilizacija fašizma je z da-
našnjim ukrepom totalna. Vse njegove si-
le so za vse možnosti napete do skrajnosti.
Po komentarju, da je to prva uradna iz-
java take vrste, pravi »Giornale d'Italia«:
Gospodarsko obleganje od strani sankci-
jskih držav je namenjen in sklenjen vojni
akt.

Doslej je italijanski tisk proglašal, da bo
Italija smatrala za sovražno dejanje sa-
mo petrolejske sankcije.

Smrtna nesreča v Stični

V Stični se je nocoj pripetila huda ne-
sreča. Dolenjski potniški vlak je na prela-
zu, kjer se je že lani smrtno ponesrečil.
Končica okrog pol osmih zvečer povozil
trgovskega sodnika firme Oset, Alfreda
Mačka. Vlak je vozil proti Ljubljani. Na
prelazu ni zapornice. Očitno nesrečni Ma-
ček, ki se je vozil s kolesom, pred preho-
dom preko tira vlaka ni opazil. Mačka je
vlak povozil do smrti.

merah, kakor so značilne za povojno
Grčijo. V tej dobi je uspeval oni, ki je
zmogel urne akcije, naglega sklepa ter,
če treba, jako energičnih odločitev. Tsal-
daris je imel kvalitete za mirnejše čase.
Morda bi se uveljavil z večjim uspehom
v bodoče, ko nastopa pod novim re-
žimom mirnejša doba. Toda ugibanja o
vsem tem so danes brezpredmetna. Za
svojimi v glavnem vendarle uspešnej-
šimi nasprotniki je Tsaldaris zapustil
pozornost in napravil prostora za nove
ljudi.

Novi ljudje, nove politične osebnosti,
to more biti odslej grška politična bo-
dočnost, tudi če se ne pojavijo gesla v
tem smislu. Nehote je bržkone zlasti
Tsaldaris mnogo pripomogel k temu. Za-
kaj po njegovem odhodu se bodo mogle
brez težav zopet stisniti vrste populistič-
ne stranke, ki jih je razdružil spor za
taktiko v času prehoda v rojalistični re-
žim. Zdi se tedaj, da bo Tsaldarisova
smrt ojačila populistični tabor ter ga
okrepila za nove politične uspehe.

Napetost v Palestini

Arabci vztrajajo na zahtevi, da se mora omejiti nase-
ljevanje židov v Palestini

Jeruzalem, 20. maja. o. Tukašnji poli-
tični krogi sodijo, da je bil sklep angleške
vlade, po katerem ima v kratkem priti v
Palestino posebna preiskovalna komisija,
da dožene vzroke arabskega gibanja proti
palestinskim židom, sprejet z nezadovolj-
stvom ne le v židovskih, nego tudi v arab-
skih krogih. Arabci so proti komisiji za-
radi tega, ker bi imela pričeti s svojim de-
lom šele, ko bi se v Palestini obnovila
mir in red, svojih zahtev pa nikakor ne
nameravajo umakniti, kar je za obnovu
miru vsekakor potrebno. Arabci vztrajajo
na zahtevi, da se mora ukiniti sjeherno
priseljavanje židov v objubljeno deželo.
Znano je, da je angleška vlada pod vpli-
vom lorda Snella baš pred kratkim še po-
večala priseljitveno kvoto za žide. Prav
tako negativno stališče so zavzeli tudi
židje, ki smatrajo, da jim nobena anglo-
ska komisija ne more odvzeti njihovih
pravic do Palestine. Angleška vlada bo
bržkone prisiljena najti drugačen izhod
iz teškega položaja v Palestini.

Voditelji arabskih nacionalistov so skje-
niti zavrniti predlog angleškega mi-
nistristva za kolonije glede omenjene komi-
sije. Stavka se bo nadaljevala, dokler an-
gleške oblasti ne prepovedo nadaljnega
priseljavanja židov v deželo, vendar pa

nameravajo Arabci izpremeniti svojo tak-
tiko. Stavka naj bi se nadaljevala v po-
polnem miru in redu, ne da bi se povzro-
čali novi incidenti. Vsako prelivanje krvi
bo strogo prepovedano. Arabci upajo, da
bodo tako lažje prepričali angleške oblasti
o upravičenosti svojih zahtev.

V ostalem vlada v Jeruzalemu pa tudi
v drugih mestih velika napetost. Snovi so
židovski okraj v Jeruzalemu ločili od
arabskega z židovskimi ovirami.

Novi spopadi

Jeruzalem, 20. maja. b. Nemiri v Palestini
trajajo dalje. V Tel Avivu so Arabci prire-
dili demonstracijo proti ustanovitvi židov-
ske luke. Včeraj so neznan storilec preze-
l žice med radiostudijem in oddajno po-
stajo, tako da je bila brezžična oddaja o-
mogočena. V Haifi so pričeli stavkati arab-
ski pristaniški delavci. V pristanišče je pri-
spel angleški rušilec.

Vojaštvo je zasedlo vse ceste in želez-
niške proge. Od začetka neredov so zaprli
814 Arabcev in 53 židov. Razen v Jafi je
prišlo do neredov včeraj tudi v Nazaretu,
vendar pa je policija brez večjih težav
vzpostavila red. V Jafi so med včerajšnjimi
neredi metali tudi bombe. V mnoge kraje
pošiljajo vojaštvo, posebno motorizirane od-
delke.

Napad na jugoslovenski parnik v Jaffi

Jeruzalem, 20. maja. p. Iz Tel Aviva po-
roča, da bi bil zaradi stavke arabskih
delavcev kmalu uničen neki jugoslovenski
parnik, ki je tja pripeljal tovor živil in dru-
gega blaga. Jugoslovenski parnik je v to-
rek pristal v Jafi in je skušala posadka
najprej tam iztovoriti pripeljana blago. Za-
radi stavke je morala ladja odpluti v Tel
Aviv, kjer so blago iztovorili, nakar se je
vrnila v jafsko luko. Ko so stankujoči pri-
staniški delavci zvedeli, da je parnik raz-
tovorjen, so se zbrali na pomolu poleg
parnika ter pričeli demonstrirati in grozi-

ti posadki. Na ladjo so metali kamenje in
nazadnje sklenili, da jo potopijo. To bi se
bilo tudi zgodilo, če ne bi pravčasno in-
tervenirala angleška pristaniška policija, ki
je demonstrante razgnala, jugoslovenske
mornarje in ladjo pa zaščitila. Policija je
zasedla ves pomol in ladjo.

Vest o incidentu je napravila na prebi-
valstvo zelo mučen vtis, ker se je zvede-
lo, da je ladja pripeljala v Palestino pred-
vsem življenjske potrebščine. Prihod lad-
je ni imel nikakršnega političnega ozad-
ja.

Finančne težkoče Italije

Primanjkljaji v državnem gospodarstvu, ki zahtevajo
vedno nova povečanja davščin

Rim, 20. maja. k. Na včerajšnji seji po-
slanske zbornice je podal finančni minister
daljši ekspozé o finančnem položaju v dr-
žavi, ki je zaradi sankcij še posebno koš-
ljiv. Minister je govoril o reorganizaciji
bančnega sistema, o borbi proti inflaciji, o
blokiranih investicijah, o kontroli nad ce-
nami, o poslednjem državnem posojilu, če-
gar subskripcija še vedno ni končana, o
akciji za zbiranje zlata in srebra, o discipli-
niranju trgovine, uvedbi uradnih cenikov v
trgovini na debelo in na drobno, o bilanci
državnega gospodarstva v poslovnih dobi za
l. 1935/36, o stroških za vzhodno-afriško
vojno in še nekaterih drugih vprašanjih.
Med drugim je poudaril, da se je deficit ita-
lijske trgovinske bilance za mesece de-
cember, januar, februar in marec v primeri
z istim razdobjem v l. 1934/35 zmanjšal za
več kot 50 odstotkov na 302 milijona lir.
Primanjkljaj državnega finančnega gospo-
darstva v l. 1934/35 je znašal 2.030 milio-
nov lir. Od tega odpade 975 milijonov na

vzhodno Afriko, 840 milijonov pa na držav-
ne železnice. Proračun za poslovno dobo
1935/36 je določal 17.988 milijonov dohod-
kov in 19.645 milijonov izdatkov. Zaradi
primanjkljaja po proračunu so bile uvede-
ne nove takse in davki, kakor davek na
delnice, taksa na prevoz blaga z motornimi
vozili, taksa na mineralna olja v prodaji
itd., kar bo donese 2.189 milijonov lir.

O stroških za vzhodno-afriško vojno mi-
nister ni navedel nikakih konkretnih po-
datkov. Kakor znano, je vlada pripravila
za to vojno poseben izreden proračun, ki ni
bil objavljen. Minister je poudaril le, da de-
nar ni šel ves za vojaške svrhe nego so
se gradile tudi ceste, znatno povečalo šte-
vilo letal v vzhodni Afriki, mnogo pa se
je porabilo tudi za vojno mornarico in vo-
jne luke, tako da se mnogo denarja in po-
rabilo neposredno za vojaške namene v
vzhodni Afriki, nego za ojačenje italijanske
vojne sile, ki je bilo potrebno spričo nape-
tega mednarodnega političnega položaja.

Zaupnica novi španski vladi

Madrid, 20. maja. d. Včeraj se je nova
vlada Quirgo predstavila parlamentu. V
svoji izjavi je ministrski predsednik po-
udaril, da predstavlja njegova vlada samo
nadaljevanje prejšnje, ker je izšla iz ljud-
ske fronte, zaradi česar si bo prizadevala,
da bo pospešeno izvajala program ljudske
fronte. V to svrhu potrebuje podporo ve-
čine ne samo v parlamentu, temveč tudi
v javnosti, ker ne more brez podpore mno-
žice ničesar storiti. Svoje mesto je prevzel
samo zaradi tega, ker je računel s to pod-
poro. Kar se tiče mednarodne politike, bo
nova vlada nadaljevala delo prejšnje. Svo-
ja izvajanja je ministrski predsednik Qui-
roga zaključil z izjavo, da bo vlada vodi-
la svoje posle, če bo mogla računati na
podporo ljudske fronte, ne da bi trpela kak

pritisek nanjo, še manj pa, da bi jo skuša-
li voditi s ceste.

Po govoru ministrskega predsednika se
je oglašal k besedi vodja ljudske akcije
Gil Robles, ki je ostro pobijal trditve, da
je njegova stranka fašistična, trdil pa je
med viharimi protesti levice, da vodi dej-
stvo, ker posluša del večine navodila iz
inozemstva, patriote k fašizmu. Končno je
zagotavljal vladi, da bo našel, čeprav je
bil pri poslednjih volitvah poražen, nova
sredstva in moči, ki ga bodo podpirale v
odporu proti socialni revoluciji.

Končno je parlament izrekel vladi Qui-
roga zaupnico z 271 glasovi proti 61. Desni-
čarske stranke so pred glasovanjem zapu-
stile zbornico.

Abesinija dobi moderno cestno omrežje

Vse ceste bodo vezale osrčje Abesinije z dosedanjimi italijanskimi kolonijami

Rim, 20. maja. K. Kakor poroča agencija Stefani, je Mussolini kot minister za kolonije odredil, da se mora v Abesiniji vse omrežje cest stekati v Adis Abebo. Dve večji cesti bosta zgrajeni iz Eritreje, ena pa iz Somalije. Zgradijo bodo naslednje ceste: 1. Om Ager—Gondar—Debra Tabor—Desie, dolga 650 km; 2. Debra Tabor—Debra Markos—Adis Abeba, 500 km; 3. Adigrat—Desie—Adis Abeba, 850 km; 4. Asab—Desie, 500 km; 5. Adis Abeba—Džima, 300 km; 6. Adis Abeba—Alata—Negeli—Dolo, 1.100 km. Poslednjo bodo gradili pozneje, vse ostale pa se deloma že gradijo in se imajo dovršiti v najkrajšem času. Ceste bodo asfaltirane. Obenem se imajo zgraditi manjše ceste. Ceste se morajo zgraditi tako, da bo promet mogoč tudi v deževnih dobi. V Adis Abebi se bo v svrhu ustanovitve posebnih tehničnih urad državne cestnega podjetja.

Fašisti na delu

Adis Abeba, 20. maja. a. Fašistično delovanje v prestolnici se razvija po določeni načrtu. Fašistično združenje že deli podpore sirogašnim domačinom. Poleg tega se ustanavljajo tudi prva športna društva. Na glavnih ulicah mesta že funkcionirajo električna razsvetljavanja.

Borbe s četniki

Adis Abeba, 20. maja. o. Italijanske letalske eskadre izvajajo dolge izvidniške polete nad južno in zapadno Abesinijo. Doslej niso izsledile nikjer večjih oddelkov organizirane abesinske vojske, ki bi pripravljala nadaljnji uporabi. Zaradi tega kaže vse, da govorice, po katerih se 120.000 Abesincev pripravlja za nadaljnje borbe proti Italijanom, niso bile utemeljene, pač pa priznavajo vojaške oblasti v Adis Abebi, da imajo posamezni oddelki italijanske vojske še mnogo opravka z manjšimi neorganiziranimi četami abesinskih vojakov.

Izpustitev ujetnikov

Adis Abeba, 20. maja. v. Maršal Graziani je v Hararju izpustil na svobodo 500 Abesincev, ki so bili ujeti v boju na južni fronti. V nagovoru je poudarjal, da bo italijanska vlada zagotovila mir in blagostanje prebivalstva, obenem pa brezovratno preprečila vsako kršenje reda in mira. V Hararju je doslej prebivalstvo oddalo italijanskim oblastem 3000 pušk. Italijanskemu poveljstvu v Džidži so se podvrgli zastopniki vseh velikih kabilskih plemen ter oddali svoje orožje. Obistvenje v Negeliju se je podvrgel vodja plemena Gerra z 12 poglavarji.

Različna mnenja o Leonu Blumu

O bodočem predsedniku francoske vlade, voditelju francoskih socialnih demokratov Leonu Blumu obirno pišejo listi po vsej Evropi. Razumljivo je, da zasleduje tudi naša javnost z največjo pozornostjo razvoj političnih razmer v Franciji in da se zelo zanima za osebo novega voditelja Francije. Kakor drugod so mnenja o njem tudi pri nas zelo deljena. Tako na primer je včerajšnji »Slovenec« objavil uvodnik, ki se o Blumu precej nepovoljno izraža. O članku je agencija Avala sinoči objavila naslednje obvestilo:

»Po nalogu pristojnih oblasti je današnja številka »Slovenca« zaplenjena zaradi napada na g. Leona Bluma.

Istočasno je o Blumu objavila uvodnik tudi beograjski »Politika«. Iz njenega članka posnemamo:

Blum je po poklicu novinar, in že leta in leta piše uvodnike o perečih notranjih in zunanji političnih vprašanjih. Mnogo se je bavil tudi že s prilikami v naši državi. Kot voditelj socialistov je često ostro kritiziral gotove ukrepe bivših jugoslovenskih vlad, kar je tudi povsem razumljivo. Toda v enem-največjih trenutkih naše narodne zgo-

Izgon francoskega škofa iz Hararja

Rim, 20. maja. d. Italijanske vojaške oblasti so pozvale francoskega škofa Andreja Jarosseaua v Hararju, naj zapusti Abesinijo. Na pristojnem mestu izjavljajo, da je izgon v zvezi s škofovim neprijateljskim zadržanjem proti Italijanom. Škof Jarosseau, ki je pripadnik kapucinskega reda, je od nekdaj vršil svoje posle v Hararju. Čeprav ima svoj sedež v Džibuti.

Džibuti, 20. maja. o. Francoski apostolski vikar v Hararju se doslej še ni poklonil italijanskim oblastem. Ker tudi na ponovne pozive ni podal udanostne izjave, so ga italijanske oblasti izgnale ter mu sporočile, da mora v teku treh dni zapustiti abesinsko ozemlje. Sivolasi cerkveni dostojanstvenik, ki mu je sedaj 84 let in že nad 40 let opravlja svojo službo v Hararju, pa je sporočil, da se bo umaknil samo bajoneto. Če ga hočejo odstraniti iz Hararja, morajo to storiti s silo, prostovoljno se ne bo umaknil. Vikar se je iz svojega skromnega dvorca preselil v zakristijo cerkve, tako da bodo morali Italijani vdreti v cerkev, če ga hočejo dobiti v pest. Italijanske oblasti so sedaj v zadregi in ne vedo, kaj bi storile, ker bi se radi izognile nasilju nad cerkvenim dostojanstvenikom in na posvečenem kraju.

Spor z železniško upravo

Džibuti, 20. maja. o. Kakor znano so pričeli takoj po italijanski zasedbi Adis Abebe uvažati po železnici v Abesinijo velike količine živil in drugih potrebščin. Čeprav je bilo to v nasprotju s sankcijami, ki jih mora izvajati tudi francoska kolonialna oblast v Džibuti. Sedaj je zaradi transportov blaga nastal spor med italijanskimi vojaškimi oblastmi in francosko upravo abesinske železnice, ker Italijani nečesto plačati prevoza. Zasedaj je uprava železnice sklenila, da ukline vsako nadaljnje prevažanje blaga iz francoske Somalije v Abesinijo.

Vehib paša ne sme v Palestino

Kairo, 20. maja. a. Glavni poveljnik abesinske vojske na ogadenski fronti, bivši turški general Vehib paša, ni mogel odpotovati iz Port Seida, ker so mu angleške oblasti prepovedale odhod v Palestino. Vehib paša se je zato začasno nastanil v Kairu.

Beležke

Zrinjski, Frankopan, Gubec

»Seljačka sloga«, ki jo urejuje Rudolf Herec, ideolog mačkovske politike, piše: »Obletnice Zrinjskih in Frankopanov 30. aprila Seljačka sloga ne slavi. Nista je slavila brata Radića in Ante je celo pisal proti. Zrinjski so bili vendar grofi. Kmetje pa slavijo samo svoje velike... Teden Matije Gubca in dr. Ante Radića se ni povsod praznoval tako, kakor je odredila centrala Seljačke sloge in kakor je priporočal dr. Vladko Maček. Mi smo hoteli, da ta dan kmetje sami med seboj razpravljajo o svojih velikanih in se pogovore, v koliko morejo slediti njihovim naukom in zgledom. Nekaterim vsem se je zdelo enostavnejše in lažje povabiti iz Zagreba govornike ali naprositi župnika, da jim predava. oni pa da poslušajo. To je stara ponižnost in pokornost, od katere sta brata Radića hotela osvoboditi kmečko ljudstvo prav s Seljačko slogo...«

Kongres JRZ

Izvršni odbor JRZ sklicuje za 1. in 2. junija kongres stranke, ki se bo vršil v Beogradu v veliki dvorani prostorov JRZ v Dečanski ulici. Podrobni dnevni red kongresa bo objavljen še naknadno. Po informacijah beograjskih listov bo izvoljen za predsednika JRZ dr. Milan Stojadinović, za prvega in drugega podpredsednika pa dr. Anton Korošec in dr. Mehmed Spaho.

Shod združene opozicije v Novem Sadu

V Novem Sadu se vrše velike priprave za manifestacijski shod združene opozicije. Zbor se bo vršil na Žitne mtrgu. Poleg predstavnikov vojvodinskega krila združene opozicije bodo govorili na shodu še Večeslav Vilder, dr. Krizman, dr. Budisavljević in Žiga Sol. Na shodu bo baje podal zelo zanimive izjave Večeslav Vilder, ki se te dni muči v Beogradu, in konfirira s predstavniki srbskega dela združene opozicije.

Borba okrog civilne poroke v Bolgariji

Bolgarsko časopisje v zadnjem času živahno razpravlja o reformi zakonskega (bračnega) prava. V razpravo so posegli najuglednejši bolgarski juristi, ki so po večini zastopali mišljenje, da je treba postaviti bračno pravo na docela moderno podlago z uvedbo obvezne civilne poroke. To naziranje pravnikov pa je izvalo ljut odpor v krogih bolgarske pravoslavne cerkve, ki so se raje izrekli proti vsaki reformi bračnega prava, kakor da bi pristali na uvedbo civilne poroke. Širša bolgarska javnost, kolikor je prišla do izraza v časopisni polemiki, se je po ogromni večini pridružila mnenju pravnikov, se torej izrekla za civilno poroko. Zaradi tega se je končno tudi vlada postavila na stališče pravnikov in izdelala načrt zakona o uvedbi obvezne civilne poroke.

V bolgarskih cerkvenih krogih je ta vest vzbudila veliko nevoljo in vznemirjenje. Predsednik sv. sinoda je poslal 14. t. m. carju Borisu spomenico, v kateri ostro protestira proti uvedbi civilnega zakona in napoveduje energično borbo proti tej vladni nameri. Ker je po poročilih iz Sofije vlada krepko odločena, da izvede napovedano reformo zakonskega prava, ni izključeno, da se vname na Bolgarskem nekaj kulturni boj, ki bi bil posebno zanimiv zaradi tega, ker ima bolgarska pravoslavna cerkev privilegirani položaj državne cerkve.

Lepa bodočnost Poljske

Poljska revija »Nasza Przyszłość« (Naša bodočnost), ki zastopa idejo zavezništva z Nemci ter propoveduje popoln razdor s Francozi, je nedavno objavila članek, so per katerega je složno vstala vsa poljska javnost in z ostrimi besedami obsodila pisca članka, izdajatelja revije Jana Bobrzyńskiego. Ta publicist, ki prejema od vlade izdatno podporo, še izdatnejša sredstva pa od nemške strani, redno napada Francijo, Rusijo, Češkoslovaško in Rumunijo, obenem pa seveda na vso moč proslavlja »zavezništvo« Nemčijo. Nedavno pa se je mož, ko je obravnaval odnosje med Poljsko in Nemčijo, strahovito zajel. Ko je omenjal možnost oborožene epopade med imenovanimi državama, je ugotovil, »da proti Poljski v najslabšem primeru le aneksija s strani Nemčije. Meni pa je, da bi to ne bila nikakršna posebna nesreča, češ da Prusi z največjim naporom v poldrugem stoletju niso mogli pomesti 3 milijonov Poljakov tem manj bi se jim to posrečilo z nad 20 milijoni.

Ta izredna prostodušnost nemškega plačanca je seveda razburila Poljake in celo iz vrst vladnih pristavev kar dežuje ostri odgovori na članek Bobrzyńskiego. V vladnem listu »Kurieru poranem« označuje Cr. Rzymowski, član poljske akademije, omenjeno izjavo kot strahotno in podlo »Besede Bobrzyńskega«, pravi pisatelj, »bi se morale spremeniti v raztopljen svinec, ki bi ga bilo treba viti v grlo drznemu obrekovalcu.

Iz državne službe

Beograd, 20. maja. p. V finančni službi je napredoval v višjo položajno skupino višji katastrski geometer Fran Osle v Ptuju.

V poštni službi so bili upokojeni višja kontrolorka Karolina Prijatelj pri pošti Ljubljana I., inspektor Miroslav Tomažič pri pošti Ljubljana I., kontrolor Anton Korčič v Murski Soboti in višji kontrolor Ludvik Podgornik pri pošti Maribor I.

Računski preglednik glavne kontrole Aleksander Popović je imenovan za kontrolorja pri mestni kontroli centralne blagave glavne carinarnice v Ljubljani.

Zvaničnica Olga Frank pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani je napredovala v 10. položajno skupino.

„Domoljubove“ tožbe in pritožbe

»Domoljub« objavlja dolg uvodnik o političnem položaju in pravi med ostalim:

»Odkar je prišla vlada dr. Stojadinovića na krmilo, ne prenehajo po deželi glasovi, da je ta vlada le kratkotrajna, trenutna in da bo zdaj in zdaj pobrala šila in kopita. Od prvega dne njenega nastopa so vznemirjali podeželje vespovsod s takimi vestmi. Pri nekaterih te grožnje in napovedi se vplivajo. Neozdravljivih nečemo zdraviti, naj žive dalje v strahu in trepetu. Povemo odkrito in jasno: Prejšnji režim nasilja in diktature se ne vrne več. Vlada je na svojem mestu in bo ostala na svojem mestu, dokler bo zasledovala cilje, ki si jih je bila postavila in izvrševala naloge, ki jih je dobila. Ali je mar vlada dr. Stojadinovića že izvršila svojo nalogu? Ali naj se državna politika vsakih 14 dni iz temelja spreminja? Ali naj nosijo nove ameri državne politike stebri in poživniki prejšnjega režima? To so nemogoče stvari.

Čas je prišel, ko se mora vse zganiti in hujšakem ter rovačem zamašiti usta. Ali ne veljajo več zakoni za hujšake? Kje je oblast, ki je včasih postil poštemim državljanom nastopala tako brezobzirno? Ali nobena teh vesti ne pride do tenkočutnih ušes organov javne varnosti? Ali jim ni znano, da je večina teh, ki so dostopni hujšakim poslanicam, med državnimi nastavljenici?«

Zatiranje gozdnih škodljivcev z letali

Brežice, 20. maja. o. V gozdovih pri Dobovi so se pojavili gozdni škodljivci. Kl groze, da bodo uničili vse gozdove. Zaradi tega so napravili danes po nalogu ministrstva za šume in rudnike zanimive poizkuse, kako bi s pomočjo letal zatirali škodljivce. V navzočnosti posebne komisije, v kateri so bili poleg zastopnikov ministrstva, banke uprave in krajevnih oblasti inž. Miklavc in Brežic in inž. Vrnik iz Krškega, se je dvignilo več letal v zrak, ki so med poletom nad gozdovi posestnika Macejskega spala na okuženo

Tako piše in toži ogorčeni »Domoljub«. Predvsem bi ga radi opozorili, da se strahovi, proti katerim kliče sedaj hudiče in biriče, niso pojavili šele po lanskim kresni noči, ko se je rodila sedanja vlada. Ravno 36 vlad smo že doživeli v Jugoslaviji po zedinjenju, torej povprečno vsako leto po dve vladi. In kadarkoli je prišla kaka vlada na krmilo, so se začeli širiti, kakor toži sedaj »Domoljub«, »po deželi glasovi, da je ta vlada le kratkotrajna, trenutna in da bo zdaj in zdaj pobrala šila in kopita«. Posebno močno so taki glasovi strašili pri vladah šestojanuarskega režima, ki jih je bilo tudi menda že več ko pol ducata. Takrat »Domoljub« ni objavljaj nobenih svaril proti takim vestem in ni klical na pomoč »tenkočutnih ušes organov javne varnosti«. Ako pa bi bil to storil kak neklerikalni list, bi ga »Domoljub« in vsi njegovi zaveznički hudo ozmerjali za denuncianta. Mi nečemo vračati milo za drago, marveč Domoljubu v polni meri priznavamo pravico, da se razburja in vznemirja. Dovoljujemo si ga samo opozoriti, da je tudi njemu dobro znano sredstvo, ki bi preprečilo, da bi ljudje nasledili prišepetavanju in govoricam. Izposlušaj naj, da se bo smelo uporabljati to sredstvo, ki bo neprimerno bolj učinkovito od policijskih ukrepov, pa ne bo treba ne njemu ne drugim tožiti o vznemirjajočih govoricah.

Zahteve sadnih izvoznikov

Beograd, 20. maja. p. V Trgovinski zbornici se je v ponedeljek pričela konferenca, ki je razpravljala o izvozu sadja in o težavah, ki so nastale za naše izvoznike. Na podlagi poročila, ki ga je sestavil poseben odbor, je bila danes sprejeta daljša resolucija, ki se glasi:

Vsedržavna konferenca izvoznikov sadja, ki se je vršila na povabilo združenja izvoznikov kraljevine Jugoslavije 17. in 18. maja 1936, v Beogradu, je razpravljala o razmerah pri izvozu sadja in je po zaslišanju izbrnega poročila delegatov iz vseh sadjarskih področij naše kraljevine, kakor tudi po proučitvi mnogobrojnih nedostatkov v organizaciji našega izvoza sadja sprejela naslednjo resolucijo:

1. Glede izvoza sadja je treba privatni inicijativi dati v okviru veljavnih predpisov o kontroli izvoza sadja popolno svobodo. Konferenca se je izrazila najodločnejše proti popuščanju izvoza sadja katerikoli privilegirani ustanovi.

2. Kontrolno, splošno administracijo in obračunsko poslovanje pri izvozu sadja je treba osredotočiti na enem mestu, oboje v enem uradu.

3. Enostransko določevanje tečaja in ne-regulirane ponudbe klimatskih čekov so dovedle do popolne negotovosti in onemogočajo realno in solidno kalkulacijo pri izvozu sadja. Padec tečaja marke za 25% je povzročil izvozni trgovini ogromne izgube in škodo, ki bo naposled zadela v največji meri pridelovalce sadja same. Zato smatra konferenca, da tako postopenje nikakor ni v skladu s prizadevanjem kr. vlade, da se cene kmetijskih proizvodov zvišajo, kar je osnovni pogoj za ozdravljenje krize našega kmeta.

4. Konferenca vidi v uvajanju kontrole uvoza najučinkovitejše sredstvo za zagotovitev rentabilne prodaje naših kmetijskih proizvodov, ki bo glede na letošnje napovedi o obilni letini prav posebno potrebna. Zato konferenca priporoča, da se s pomočjo kontrole uvoza razširi naš uvoz v države, s katerimi smo imeli doslej pasivne trgovinske bilance in da se zagotovi zvišanje kontingenov za uvoz blaga v klimatske države.

5. Da se ohrani dobra kakovost sadja pri prevozu na oddaljeneje trge, je neobhodno potrebno, da prometno ministrstvo nabavi zadostno število vagonov s posebnimi hladilnimi napravami za izvoz sadja, ki se lahko pokvari.

6. Višina prevoznih postavk v znatni meri otežuje uspešni izvoz sadja. Zato je treba na naših železnicah znižati prevozne postavke najmanj za 30 odstotkov. Poleg tega pa je treba izposlovati analožno znižanje prevoznih tarif tudi v drugih državah, v katere in preko katerih se izvažajo naše blago.

V drugih poglavjih so nanizane obširne podrobnosti zahteve, ki se tičejo izvoza svežega sadja, predvsem suhih češpih, pekmaza in orehov. Resolucija nato zaključuje:

Pomen izvoza sadja za naše narodno gospodarstvo in naše državne finance je splošno znan. Prav tako znane pa so tudi ogromne težave s katerimi se mora boriti naš izvoz in ki se za mnogo naših proizvodov ne bodo zlahka odpravile. Sadjarstvo predstavlja eno redkih panog našega narodnega gospodarstva, ki ima še zmerom veliko pogojev, da zavzame viden delež v našem izvozu. Zato se mora sadjarstvu kakor tudi izvozu sadja posvečati večja in resnejša pozornost, kakor je bila posvečena doslej.

Ne sme se dopuščati, da nam posamezne države, ki so velike konzumentke sadja in njegovih predelavin, omejujejo uvoz na nesorazmerno majhne kontingente. To se ne sme dopustiti zlasti državam, s katerimi imamo pasivne trgovinske bilance. V takih primerih je sadje, ki je zares narodni pridelek primernejši proizvod od se z njegovim izvozom zniža ali celo popolnoma odpravi pasivnost naše trgovinske bilance. Potrebno je, da nam prijateljska Francija in Anglija otvorita svoja tržišča za naše češnje, jabolka in naše grozdje, ker za te države veliki velikosti njihovih tržišč, tudi največje količine predstavljajo le neznatno kritje potreb. Ravno tako ne smemo dopustiti, da posamezne države, ki uvažajo naše sadje, uvajajo prohibitivne carine in druge ukrepe, da bi onemogočile uvoz našega sadja. Tudi

področje strupen prah. Nad gozdom je nastala cela megla, ki je polagoma zajela vse gozd. Poznejši ogled komisije je pokazal, da je ta način zatiranja gozdnih škodljivcev zelo uspešen. Zato bodo prihodnje dni v večjem obsegu izvršili to akcijo nad vsemi okuženimi gozdovi v vsej okolici. Pred štirimi leti v Bosni izvršeni poizkusi so rodili zelo dobre uspehe. Na ta način je mogoče nametkrat zajeti več, ke kompleksa ter obvarovati propasti prostrana gozdna področja.

ni primer v tem pogledu se prohibitivne carine, ki so jih uvedle neke države na uvoz naših etviranih češpih, s čimer so popolnoma onemogočile delo našim obratom za etviranje, v katere so naši izvozniki investirali veliki kapital.

Tako popuščanje naših delegatov, ki vodijo trgovinska pogajanja, se v bodoče ne sme ponoviti. Konferenca smatra, da bi bilo v tem pogledu koristno, če bi se pri trgovinskih pogajanjih z državami, ki prihajajo v poštev za izvoz našega sadja, našim delegacijam priključili kot eksperti naši izvozniki, kakor to delajo često v drugih državah. Poleg tega apelira konferenca na metodolne kroge, da se organizira sistematska in trajna reklama za kar največji konzum našega sadja v inozemstvu, kakor delajo to mnoge nam konkurenčne države. Naposled prosí konferenca, da se predloženi ukrepi izvrše čimprej in s sodelovanjem naših zainteresiranih zbornic.

Kontrola uvoza

Beograd, 20. maja. p. »Jugoslavenski Kurir« poroča: Glede na določbe odloka finančnega ministra o uvedbi kontrole uvoza bi bile morale »Službene Novine« danes objaviti seznam predmetov, za katerih uvoz bodo potrebna posebna dovoljenja Narodne banke če naj bi kontrola stopila v veljavo 1. junija. Ta seznam danes ni bil objavljen, ker ga finančni minister še ni odobril. Seznam so mu danes predložili v odobritev. Izvedelo se je, da bo finančni minister še konferiral s ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem o tej stvari, preden podpiše predloženi mu seznam. Odbor pri Narodni banki predlaga 28 uvoznih predmetov, ki imajo priti v ta seznam. Zaradi te zakasnitve se kontrola uvoza ne bo mogla pričeti 1. junija, ker bi moral biti seznam sicer že danes objavljen. Službene Novine jutri ne izidejo. Pričakovati je, da bo seznam objavljen 23. t. m., če ne še pozneje.

Sodelovanje balkanskih trgovskih mornaric

Beograd, 20. maja. p. V Carigradu bo 23. t. m. konferenca brodalastnikov in paroplovnih družb iz vseh držav Balkanske zveze. Na njej se bodo posvetovale o realizaciji tesnejšega sodelovanja balkanskih trgovskih mornaric.

Italija kupuje zopet naš les

Beograd, 20. maja. p. »La Nation Belge« ki izhaja v Bruslju, je prejela iz Beograda vest, da je na Sušaku zasidranih več italijanskih ladij, ki so že natovorene z večjimi količinami lesa. Les se uvaž v Italijo, ker ni v imeniku blaga, katerega izvoz v Italijo je v smislu sankcijskih odredb Društva narodov prepovedan.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 20. maja. i. Včeraj so bile odigrane prekinjene partije. Rogozin se je brez boja udel v obeh partijah proti Capablancu in Kanu. Partije Rjumin-Botvnik, Flohr-Löwenfisch in Lilienthal-Eliskases so bile remije.

Stanje po V. kolu: Botvnik, Capablanc 3 in pol, dr. Lasker, Löwenfisch 3, Kan 3 in pol, Flohr, Rogozin, Lilienthal, Rjumin 2, Eliskases 1 in pol.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za četrti Oblačno, deževno na vsej severni polovici. Veter pretežno južnozahodne smeri. Temp. ratura bo nekoliko padla.

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno mestoma deževno, hladno. Dunajska vremenska napoved za četrtak: V Južnih Alpah večinoma južno, oblačno in deloma vreme.

Beckova misija v Beogradu

Varšava, 20. maja. o. V nedeljo bo odpotoval zunanji minister polkovnik Beck v Beograd, da uradno poseti jugoslovensko prestolnico in vrne svoječasni poset jugoslovenskega zunanjega ministra v Varšavi. Za potovanje so se vršile na poljski strani že dalje časa priprave ter mu pripisujejo veliko važnost. V varšavskih krogih upajo, da bo Beckov obisk v veliki meri pripomogel do poglobitve in še tesnejšega zblizanja med Poljsko in Jugoslavijo. Poljski vladi je zelo mnogo na tem, da se ne soglasja, ki so nastala med Poljsko in Češkoslovaško, ne razširijo tudi na ostale države Male antante ter da se ne ohladi odnosaji med Varšavo, Beogradom in Bukarešto. Poljsko-rumunsko zavezništvo se je v zadnjem času precej ohladilo. Zunanji minister Beck bo izkoristil svoje bivanje v Beogradu tudi za to, da naprosi Jugoslavijo za posredovanje v Pragi in Bukarešti, da bi se vsa nesoglasja čim prej poravnala ter da bi prišlo zopet do vzajemnega sodelovanja med Poljsko ter vsemi državami Male antante, precej nje pa tudi z državami Balkanske zveze.

Proslava rojstnega dne prezidenta dr. Beneša

Beograd, 20. maja. p. Dne 28. t. m. bo v Beogradu svečana proslava rojstnega dne predsednika češkoslovske republike dr. Edvarda Beneša. V okviru proslave bo priredil nacionalni odbor tiska Male antante slovesno akademijo na kateri to govoril o prezidentu dr. Benešu direktor »Samouprave« Milan Jovanović.

Satisfakcija dvema uradnikoma

Beograd, 20. maja. p. Poročali smo že o procesu proti dvema članoma bivše komisije kmetijskega ministrstva, ki sta bila obtožena nepravilnosti pri nabavi plemenske živine za državo. Proces se je včeraj nadaljeval in danes zaključil. Razprava je ugotovila, da komisija, ki je delovala v Baranji, države ni oškodovala. Zato sta bila oba obtožena dr. Božidar Popadić in Dušan Starić oproščena. Obtožbenica sta se zadovoljila z oprostilno razsodbo, državni tožilec pa je vložil priziv.

Stavka v Trepči

Beograd, 20. maja. p. Okrog 600 delavcev in rudarjev rudnika Trepča, ki ga eksploatira neka angleška družba, je pričelo stavkati. Ker je nastal med njimi in podjetjem mezdni spor. Delavci zahtevajo večje plače in boljše delovne pogoje. Delavci so na svojem zborovanju sklenili poslati deputacijo k ministru za socialno politiko in narodno zdravje, da bi interveniral v sporu.

Rok za naselitev dobrovoljcev

Beograd, 20. maja. AA. Ker se mnogi dobrovoljci še niso naselili na zemljo, ki so jo dobili v obdelovanje, je sedaj kmetijsko ministrstvo izjemoma še enkrat podaljšalo rok za naselitev. Ta rok poteka koncem letošnjega gospodarskega leta, to je 30. septembra 1936. Če ti dobrovoljci ne bodo prevzeli in obdelovali podeljene jim zemlje do tega roka, jim to zemlja odvzeta in podeljena drugim, ki je še niso dobili. Teh prosenj je še kakih 8.000.

Obiskujte pririditve v Protituberkularnom tednu!

Gospodinje v boju z dražinjo

Sklenile so odposlati spomenico finančnemu ministru

Ljubljana, 20. maja.

Nameste javnega zborovanja, ki bi se bilo moralo vršiti 8. aprila, je Zveza gospodinjstev sklicala včeraj popoldne sestanek v svojih prostorih na Bregu, kjer so naše gospodinje poslušale poročila o današnjem gospodarskem položaju in slično obravnavale vprašanja, kje naj dobe kritje za povečane izdatke. Prejemki, ki so bili že prej prepičli, se vedno bolj znižujejo, cene potrebščin pa kljub nizkim cenam kmetijskih pridelkov rastejo. V zadnjem času se je podražilo meso, cikorija, olje, riž, moka, sladkor, obljudajo pa se še nadaljnje podražitve. Še bolj štediti, kakor to dela danes, pa naša gospodinja ne more več. Odrzavati družini hrano ne sme. Ali naj ji vzame potrebno stanovanje in objekto, da bo telesno in duševno propadla, da se bo v dom vselila jetika, če se že ni? Ne, gospodinje ne smejo dopustiti, da bi njihovi domovi propadali.

Že 3. julija 1933. so gospodinje protestirale proti previsokim cenam nučnih življenjskih potrebščin, zlasti sladkorja. Klicale so na delo proti uničevanju zdravja in življenja po neznosnih razmerah. Toda njihov glas se je izgubil v puščavi. Na svojo spomenico so dožele odgovor, da ni postavnega razloga za njihove zahteve. Tako se je uresničilo, kar so napovedovale: uboštvo narašča, jetika razsaja med ljudstvom, gospodarstvo propada, kulturne pridobitve prejšnje dobe se izgubljajo. Danes, ko gre za zdravje in obstanek na-

roda, dvigajo gospodinje spet svoj glas: Ne tirajmo stiske naprej, saj smo dosegli skrajnost!

Urejeno gospodinjstvo ni mogoče ob dohodkih, ki jih imajo danes srednji in nižji sloji. Pravilo je pri urejenem gospodinjstvu, da se nikdar ne štedi na račun hrane, marveč samo pri manj potrebnih izdatkih. Danes se gospodinja ne more držati tega pravila. Že davno so gospodinje zahtevale, da se zniža državna trošarina in dobiček producentov in da se z zakonom onemogoči spekulacija in navijanje cen pri živilih. In kaj se je storilo? Nič. Če pride do kakih olajšav, so jih deležni samo tisti, ki niso v gospodarski stiski. Široki sloji prebivalstva ne najdejo razumevanja, nasprotno nalagajo se jim vedno hujša bremena. Gospodinje so proti enostranski gospodarski politiki, ki zapostavlja koristi konzumentov. Dviganje in padanje cen življenjskih potrebščin je odvisno od dobrega skupnega gospodarstva, ki obstoji v povzdigi kupne moči vseh slojev, v onemogočenju korupcije ter osebne in političnega koristolovstva. To so temelji za izboljšanje, ne pa pritisk za štednjo na široke sloje, ne znižanje njihovih življenjskih potreb in uvažanje trošarin na potrebna živila. Vse skupno gospodarstvo mora voditi načelo, da je njegov namen: zdravje, blagostanje in napredek vsega ljudstva brez izjeme. Ko bo zmagovalo to načelo, bo minila tudi stiska.

Seveda so gospodinje na svojem sestan-

ku obravnavale tudi vprašanje stanarin, saj je to eno najbolj perečih vprašanj srednjega in nižjega sloja. Ljubljana ima 12.000 najemnikov in 3.000 hišnih gospodarjev. Poročevalka je navedla celo vrsto primerov izkoriščanja. Pred vojno so se redni dohodki razdelili tako, da je šestina odpadla za kritje najemnine in so hiše nosile največ dva do tri odstotka, ako so jih držali v redu. Danes pa nihče ne vpraša, s čim bo najemnik kril svoje izdatke in večstanovniške hiše nosijo lastnikom tudi po 20 odstotkov obresti. Gospodinje zahtevajo, naj se stanovanjsko vprašanje reši tako, da bo znošno. Sila je prikipejala do viška.

Finančnemu ministru v Beogradu odposlajo gospodinje spomenico, v kateri ga zlasti opozarjajo, da gospodinjstvo ječ pod težo davkov, trošarin in monopolnih taksa. Trošarine so nesocialne in krivične. Najhujše pa so: državna trošarina na sladkor in monopolna taksa na eol in na vžigalice. Pogubna za ves narod je prosta žganjekuha ter povsem svoboden konzum vina in žganja na kmetih. Obenem je Zveza gospodinjstev naslovila na mestnega župana dr. Adlešiča spomenico glede mestnih trošarin na življenjskih potrebščinah, od katerih je najbolj občutna mestna trošarina na kmetijske pridelke. Mestni svet naj zniža trošarino na sadje sploh, enako trošarino na ribe in na sladkor. Mesto naj uvede take davke in take trošarine, ki bodo zadele vse premožne sloje.

To je perilu všeč!

Seveda, če odpravi milo tako prizanesljivo in temeljito nesnago iz perila, potem ni čuda, da ostane dolgo kakor novo in da je vedno lepo belo.

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

... in za namakanje Ženska hvala

PRIDE! KINO UNION **MARIJA BAŠKIRČEVA** PRIDE! KINO UNION
Mojstrovina dunajske filmske produkcije!

Tako živi šolska mladina

Popisne pole pripovedujejo o siromaštvu naše dece

Naši vzgojitelji se marljivo pripravljajo na pedološki kongres, ki bo prihodnje leto v Beogradu. Poslednji je bil pred tremi leti v Brnu, kjer je predsedoval 2.000 glavi množici vzgojiteljev univ. prof. dr. Mihajlo Rostohar. Za naš pedološki kongres zbira zdaj učitelstvo dravske banovine izrpane podatke, ki naj pokažejo, v kakšnih socialnih razmerah živi naša deca. Današnje vzgojiteljeve hoče proučiti v življenje otroka tudi izven šolskih sten, v družino, kjer se vsa vzgoja pričinja in razvija.

Na pobudo mariborske Pedagoške centrale je prejela vsaka šola, ki jih je v naši banovini okrog 800, in vsak razred, kakih 4.000 po številu, od kr. banske uprave posebno polo, kamor je treba zabeležiti podatke o življenju šolarjev. Tu se bodo pojavili predvsem oni problemi, ob katerih trči vzgojitelj na vsak korak pri svojem poklicnem delu, in ki pospešujejo ali pa v večini primerov ovirajo njegovo delo. Poleg pedagoške centrale sodeluje pri anketi pedagoški seminar ljubljanske univerze. Vprašalno polo sta sestavila univ. prof. dr. Karel Ozvald in dr. Fran Zgeč.

Pola narekuje, da je treba vse otroke stehitati in izmeriti po višini, nato je treba podatke zabeležiti tudi na podlagi povprečnosti, kakor narekuje Cammerer-Pirquetova metoda. Ko se niso znani podatki z vseh šol, je že razvidno, v kakšnih razmerah dorasča današnja mladost. Posledice krize so vidne na naših najmlajših, a še očitnejše bodo morda v poznejših letih. V polah se vrstijo navedbe, da deca marsikod ne dobi več niti kaplje mleka, mnogi jedo le po enkrat na dan, namesto večerje gredo v posteljo. Ampak v kmečkih in industrijskih krajih je le malokateri otrok tako srečen, da ima lastno posteljo. Običajno spita po dva skupaj, makar bratce in sestrice. Pri revnih družinah z obilnim otroškim blagostvom polaga deca na peči, na klopi ali

kar na umazani slami, na tleh. Mnoge družine ne premorejo mize, kamor bi postavili skledo krompirja ali žganec. Jedo eno ob štedilniku, drugi na skrinji, tretji pa na koščeni mizi, na lastnih kolenih. Poglavje o perilu je v polah večji del obširno popisano, ko so pa otroci marsikod tako pomankljivo oblečeni, da ne morejo ne v šolo ne v cerkev. Mnogo je otrok, ki morajo doma težko delati. Učenci osnovne šole kosijo, orjejo, okopavajo, pomagajo v gozdu, prenašajo, težke koše, skratka, opravljajo dela, ki so za dozorevajoči organizem pre-

hudo breme, tembolj, ker se taki otroci ne morejo dovolj naspiti. Na delo morajo že ob zori, čez dan so v šoli. Nenaspani in izmučeni pridejo domov, kjer jih čaka obilo posla do trde noči. V različnih variantah se zatorej ponavlja navedba bledečnega šolarja: »Vedno sem zaspan, nikoli nimam dovolj spanja!« — Seveda pa niso vsi primeri tako obupno žalostni. Še je mnogo družin, kjer žrtvujejo starši svojim ljubljencem vsega v izobilju, pa če si tudi sami pritrgajo od ust. Toda v glavnem je le ostro potegnjena črta z dvojno mero usode: marsikod je vsega dovolj in preveč, neprimerno številnejši pa nimajo potrebnega koščka kruha in ne spodobnega ležišča, kamor bi v miru in zadovoljstvu položili trdno glavo.

Velika likovna razstava v Mariboru

Razstavljene bodo številno tudi nove umetnine

Maribor, 20. maja.

V Mariboru bo na praznik Vnebohoda otvorena razstava slik in kipov slovenskih umetnikov, ki obsega 75 olj, akvarelov, pastelov, gvašev risb in kipov in ki se je udeležuje 16 umetnikov starejše in najmlajše generacije. Karla Bulovec-Mrakova, pokojni Ivan Grohar, Maksim Gaspari, Rihard Jakopič, Božidar Jakac, France Pavlovec, Matej Sternen, Maksim Sedej, Rajko Slapernik, France Smerdu, Fran Tratnik, Ivan in Bruno Vavpotič, Anica Zupanec-Sodnikova, Ivan Zajc in Lojze Zagar.

Razstava bo odprta samo 12 dni, pa ne more biti dvoma, da se bodo Mariborčani podvzeli z obiskom, saj je na nji mnogo del, ki spadajo med najlepše v slovenski upodabljalni umetnosti, mnogo pa jih je tokrat prvič razstavljenih. Tako je Bulovec pravi pravik pred razstavo končala eno svojih največjih pa tudi najbolj uspešnih del, portret igralca Milana Skrbinka, hkratu pa razstavlja zbirko risarskih

kompozicij, ki pričajo o velikem daru umetnice na tem področju. Iz bogate Groharjeve ostaline je razstavljeno eno samo olje, Gaspari pa je poleg nekaterih drugih starejših in novejših del prispeval tudi značilno »Slovensko svatbo«. Jakopič je zastopan z najbolj obsežno kolekcijo ter razstavlja poleg večjega števila cvetličnih motivov »Pokrajino z Barja«, »Kozolec« in »Kristusa-tolajnika«. Jakac je prispeval četvero pokrajinskih pastelov, France Pavlovec pa troje olj, med njimi tudi znamenitega »Fazana«, ki je svoj čas vzbudil na razstavi v Ljubljani toliko občudovanja. Matej Sternen razstavlja troje olj, Maksim Sedej pa svoje »Perice« in »Pri počitku«, ki spadata vsekakor med najbolj značilne in najbolj uspele stvaritve tega mladega tvorca.

Slapernik je zastopan s serijo pokrajinskih motivov, med katerimi je tudi dvoje olj z Jarenine pri Mariboru. Smerdu razstavlja petorico plastik v lesu in žgani ilovici. Skupino starejših slikarjev, ki edeljujejo, zaključata Tratnik, ki razstavlja dvoje olj in dvoje risb, in Ivan Vavpotič, ki je prispeval zanimiv ciklus vrtin in tulp. Mlajši Vavpotič je zastopan po e-riji planinskih akvarelov. Poleg Sodnikove in Zajca razstavlja večje število pastelov, akvarelov in temper še Lojze Zagar. Razstava zasluži najlepšega sprejema pri občini stvu.

sno možnost, da se popolnoma ozdravi ali vsaj tako, da okolici ni nevaren.

Najvažnejšo vlogo imajo zdravilišča, ker je edino v njih dano popolno jamstvo, da bo bolnik dejansko deležen najmodernejše zdravniške pomoči. Sanatoriji morajo zato postati splošno dostopni. Glede na resnost bolezni je edino pravilno, da vsaj 80% vseh obolelih spravimo v zdravilišče. V dosego tega namena pa potrebujemo gmoatna sredstva, s katerimi bomo mogli izvesti splošno ljudsko zavarovanje za primer obolenja na jetliki. Temu namenu služijo zbirke v protituberkuloznem tednu. Prinašamo danes in v naslednjem nekaj podatkov o naših najvažnejših zdraviliščih. (Zdravilišče Topolšica še ni poslalo podatkov).

Zdravilišče na Golniku

Zdravilišča za bolne na pljučih so bila do nedavna dostopna samo bogatašem. Kakor je vsako v nevarnosti, da se okuži

sodobnega zdravstva postala ozdravitelna bolezen. Zdravljenje jetike pa je tudi danes še dolgotrajno in drago. Za zdravljenje jetike potrebujemo zato mnogo sredstev, da iz njih omogočimo zdravljenje tudi najrevnejšim.

Zdravilišče na Golniku je iz lastnih moči postalo moderno zdravilišče. S tem njegov razvoj še ni zaključen. Vkljub vsem težočam nismo izgubili iz vida svoje glavne naloge: Golnik mora postati pravo ljudsko zdravilišče, dostopno vsem. Stori smo že dosedaj marsikaj v smislu te naloge. Globoko pa sem prepričan, da se nam bo s pomočjo javnosti posrečilo, da se bomo od leta do leta vedno bolj približevali uresničenju svoje glavne naloge. Zdravilišče ima 200 postelj, število brezplačnih postelj ali proti znižani oskrbini je pa neznatno.

Dr. R. Neubauer.

Darujte za Protituberkulozno zvezo vsaj 1 Din!

MUZIKALNI ŠLAGER SVETOVNEGA USPEHA! PREMIERA! — Danes ob

Film v nemškem jeziku: »Die öffentliche Meinung« 15., 17., 19. in 21. uri!

Lahkomiselna žena

Apel žene na krivično javno mnenje! Poje, pleše in osvaja Ljubljano! MOŠKI IN ŽENSKÉ! Ta film si brezpogojno ogledjte v KINU SLOGLI, Telef. 2730

Ravnatelj Polić o gostovanju na Jadranu

Gostovanje je bilo potrebno, koristno in uspešno

Gostovanje naše opere v Splitu in Šibeniku je naletelo pri občinstvu v obeh mestih na izredno tople, navdušen sprejem, v našem tisku pa je bilo deležno kratkih poročil. Zastopnik našega lista je zato naprosil direktorja opere g. Mirka Polića za izjavo o tem, kako je prišlo do te daljinske turnee in kakšen je stvarni smisel takšnih gostovanj, a glede na dejstvo, da so se tudi iz vrst abonentov Narodnega gledališča čule nekatere kritične pripombe, da bi bila morala opera prej zadostiti obveznostim, ki jih ima do svojih stalnih gostov v Ljubljani, ga je mimogrede še povprašal, kako misli operno vodstvo o teh rečeh. Direktor Polić je našemu zastopniku dejal:

Gostovanja ljubljanske opere po dalmatinskih mestih niso nikakoli novost, saj smo jih začeli že pred kakšnimi 10 leti, ko smo segli po tej priliki iz spoznanja, da je 10 mesecev gledališke sezone za Ljubljano prav za prav preveč. Gostovanja izven domačega mesta so gledališču potrebna zato, da se domača publika malo odpočije in razbremenijo, obenem pa, da gledališki ansambel od časa do časa spremeni svoj ambiant in pomei svoje tvorne moči pred tujim občinstvom. Zamisel se je takrat zelo dobro obnesla. Na treh turnejah smo obiskali Sarajevo, Dubrovnik in Split in od povsod smo odnesli najlepše uspehe. Leta 1931. smo se pripravljali, da te svoje ob-

iske obnovimo, a tedaj smo morali nameri iz neklih upravno-tehničnih razlogov opustiti. Po tistem je zagrebško Narodno gledališče priredilo nekaj gostovanj v Splitu in Dubrovniku in prav lani je njegova uprava sklenila z odločujočimi činitelji v Splitu 5-letno pogodbo, s katero se je vezala, da Splitčanom oskrbi vsako sezono 100 predstav, med njimi 60 dramskih in po 20 opernih in operetnih.

Split je — kakor tudi nekatera druga mesta ob našem morju — mesto stare gledališke kulture in njegovo gledališče je največje poslopje te vrste v državi. Zgradili so ga leta 1895. splitski meščani ob sodelovanju mestne občine in drugih javnih faktorjev tako, da so si posamezne patrijske familije, ki so prispevale po 1000 goldinarjev ali še več, za trajno zagotovilo lože v njem. Splitska občina je po pogodbi zavezana, da v primeru, če gledališče pogori, na istem kraju ter v enaki velikosti in obliki zgradi novo poslopje, v katerem bodo lože prav tako last teh rodbin. Hiša premore 92 lož in 84 izmed njih jih je v zasebnih rokah, tako da so lastnikom na razpolago zastoj ali pa vsaj po znatno znižani ceni. Lastniki teh lož volijo iz svoje srede direktorja, ki ima od mestne občine mandat za upravo gledališča. Pred vojno so v Splitu stalno gostovale razne italijanske stagione, za katere je splitska občina plačevala gledališču lepe dotacije v kritje deficita, ki je s takšni gostovanji nujno združen.

Upravnik Narodnega gledališča v Zagrebu Konjović je v septembru lani sklenil z direktorjem, mestno občino in banko upravo omenjeno pogodbo in Zagrebčani so v teku sezone absolvirali nad 30 dramskih predstav z lepim umetniškim

uspehom, a na žalost brez finančnega rezultata. Zagrebška uprava je nato tik pred koncem proračunskega leta pogodbo razdrla. Splitčani so se nato obrnili na vodstvo naše opere s ponudbo, da bi prevzela dedščino zagrebškega aranžmana. Po kratkem posvetovanju je bil sklenjen dogovor, po katerem je opera komadom z letošnjega repertoarja dodala še »Hovanščino« — zakaj splitsko občinstvo si opernega goso-

vanja brez kakšnega večjega ruskega dela ne more predstavljati — in se je odpravila na pot. V celoti je bilo komaj pčle tri tedne za priprave na razpolago, a intenzivnemu delu je uspelo, da je naš ansambel z lepim umetniškim, pa tudi zadovoljivim gmoatnim rezultatom, nudil v Splitu v 9 dneh 9 večernih in 2 popoldanski predstavi.

Triumf našega ansambla v Splitu je dal Šibenčanom pobudo, da so nas na povratku še oni povabili na kratek obisk. Šibenik je mesto bogate tradicije, a nič manj kakor 22 let že ni doživel operne predstave, čeprav ima staro gledališče, v katerem so svoj čas gostovali najslavnejši italijanski pevci in dirigenti. Ne samo, da smo v Šibeniku dosegli zelo lep finančni efekt, smo se nazadnje poslovili od njega tudi s prijetno zavestjo, da smo opravili dragoceno kulturno delo, saj smo nudili umetniški užitek občinstvu, ki za celo generacijo ni imelo prilike slišati opernih predstav. Kulturna dolžnost naše nacionalne države je, da Šibeniku nadomesti na poprišču naše umetnosti in kulture, kar so mu svoj čas uvažali od onstran Jadrana.

Med grajo teh naših gostovanj smo čuli tudi nasvet, da bi bilo mnogo večjega kulturnega pomena, če bi naš ansambel gostoval rajši v Zagrebu ali Beogradu. Takšna misel je povsem nerealna, ker bi z obiski v naših kulturnih in državnih središčih samo še povečali hipotrofijo, ki je že zdavnaj zajela vsa naša orednja gledališča. To gostovanje v Splitu pa je naši operi odprlo novo področje trajnega udejstvovanja, zakaj kakor kaže zanimanje na oficijelnih mestih, bo prišlo med nami do rednega an-

gažmana za prihodnje sezone. Nastopanje v Splitu je za naš ansambel v umetniškem pogledu uvaževanja vredno doživetje, zakaj tamošnje gledališče je akustično mnogo bolj od našega. Razlog, da je naše gostovanje doseglo lepše uspehe kakor zagrebško — imeli smo za 30% boljši inkasdo od njih — bo predvsem v tem, ker smo prišli iz Ljubljane s kompletnim svojim aparatom, s predstavami, kakor jih imamo naštdirane doma, Zagrebčani pa so prihajali z znatno zmanjšanim ansablom.

Bojazen, da bodo zaradi našega gostovanja na kakršenkoli način prikrajšani abonenti, je povsem neutemeljena. Imeli smo sezone, v katerih smo šele v septembru prihodnjega leta zaključevali svoje zadnje obveznosti do abonmana, letos pa moramo odpraviti samo še 4 serije po 5 predstav, ki jih bomo do konca maja in v juniju izlaha absolvirali. Dasi smo letos imeli v operi nekaj važnih tehničnih preuredb, ki so nas motile pri tekočem delu, bomo sezono končali brez vsakega zaostanka. Popudba iz Splita se nam je zdelala pač tako važna in nujna, da nikakor nismo mogli odlašati z odločitvijo. Prav v zadnjih letih smo opazili, kako je od časa do časa potrebna gledališkemu korpusu takale sprememba, takle ventil, in ne morete si misliti, kako ves ansambel oživi, ko začuti novo publiko pred sabo in je postavljen pred nove naloge. Prav takšne preizkušnje lahko najbolj zgovorno izpričajo, da so očitki, ki pogostokrat lete na našo opero, krivični in da je v resnici na nivoju, spriču katerega se lahko z vsemi drugimi operami v državi loti, če treba, tu di tekme za prmat.

Priče in izvedenci o Vzájemni pomoči

Razprava je bila sinoči prekinjena — Nadaljevanje v ponedeljek

Ljubljana, 20. maja. Danes, drugi dan razprave, je takoj v pričetku branilec obtožnega Avgusta Ogrizka dr. Homan predlagal, naj se zašliši Ogrizka žena o tem, kako je večerajšnja priča banski svetnik g. Mencinger postopal proti njej, ko ga je prišla takoj po uvedbi revizije na banksko upravo prositi, da bi njeno moža obdržal v službi. Državni tožilec se je temu predlogu protivil, vendar ga je senat usvojil. Nato je gospe Ogrizkova pod prisego izpovedala, da nasporno kakor priča svetnik g. Mencinger pri večerajšnjem zaslišanju. Povedala je, da ji je zagrozil, da bo dal tudi njeno moža zapreti, če ne prinese vsega denarja, kar ga še ima doma, ali pa če ne dovolj knjižbe. Posluševal se je tudi grobih psov. Ko mu je nato v upravljenem strahu prinesla ves denar, ji je obljubil, da bo po možnosti moža vendarle obdržal v službi in je pripomnil, da je bil njen mož itak najboljši izmed vseh.

Za Ogrizkovo je bil zaslišan izvedenec za knjigovodstvo g. Ivo Božič, ki je podal podroben historijat razvoja blagajne na podlagi štev, sklepov in običnih zborov. Takoj za njim je predsednik senata poiskal v razpravno dvorano kanonika ljubljanskega kapitlja g. Josipa Šiška, ki je bil na obnem zboru 30. oktobra 1931. izvoljen za I. podpredsednika v »Vzájemni pomoči«. G. kanonik je izpovedal naslednje:

Kanonik Šiška pričuje

»Ko me je pokojni V. Pelc pridobil za sodelovanje, mi je izrecno poudarjal, da Vzájemna pomoč dobro uspeva in da bo mogel konzorcij iz prebitkov dohodkov ustanovljati in financirati še druge obče koristne zadrage, od katerih je tri že obstoječe tudi imenoval. Pelc je tedaj tudi poudarjal to dobro stran konzorcija, da so člani blagajne dobili takoj izplačane zapadle zavarovalnine in ni bilo treba čakati, da bi se šele zbrali prispevki iz doklad. Jaz sam nisem imel pregleda nad dohodki konzorcija, bil pa sem v najboljši veri, da je vse zaznovoano z najboljšimi nameni. Konzorcijalna pogodba se je konec leta 1931. nadomestila z medzadružno pogodbo na pobudo ministra n. r. dr. Nika Zupaniča, ki je želel, naj bi se nabiral tudi rezervni sklad. Po likvidaciji blagajne smo z velikimi žrtvami dali napraviti od oddelčnih strokovnjakov primerna nova pravila, tako da bi mogla blagajna na njih podlagi brez nevarnosti poslovati. Proti likvidaciji se namreč nisimo pritožili, ker nam je bilo od strani banske uprave obljubljeno, da nam bo šla pri ustanavljanju nove zadruge na roko. Ko pa se to od strani oblasti ni zgodilo, smo bili prisiljeni izposlovati odobrenje novih pravil od ministrstva, toda banska uprava kljub temu ni hotela registrirati teh novih pravil.«

Na vprašanje državnega tožilca, ali bi bil pristal na konzorcijalno pogodbo, če bi mu bilo znano, da so bili dobički že tedaj veliki, je g. kanonik Šiška odgovoril: »To takrat se ni bilo tako jasno. Meni ob vstopu v načelstvo ni bilo znano resnično stanje dohodkov in izdatkov. Videl sem le tisto velikansko občo korist, nisem pa videl zlorab. Duša vsega poslovanja je bil Sinkovec s člani konzorcija. Načelstvo se je sicer brigalo zanj, vendar jaz nisem imel dobrega vplogleda.«

Na vprašanje, zakaj so ljudje trumoma pristopili, je g. kanonik odgovoril, da je članstvo naraščalo najbrž zato, ker je s takojšnjim izplačevanjem zavarovalnin blagajna pridobivala zaupanje v času, ko so se drugi denarni zavodi zapirali. Ne spominja pa se, kaj se je na obnem zboru 31. decembra 1931. govorilo o tem, da bi se morala zvišati članarina zaradi naraščajočih upravnih stroškov. Vse to, da je bilo govora o splošni koristi, ki jo je prinesel prevzem vse uprave po konzorciju. Mnenja je, da so člani vodstva vedeli, da si člani konzorcija izplačujejo iz dohodkov konzorcija razne zneske za svoje delo, višine teh zneskov pa mu niso bile znane.

Nadalje je g. kanonik izpovedal smehljaje, da revizor g. svetnik Mencinger ni pustil prav nič ugovarjati in da je na vsak ugovor grozil s policijo ter je tudi proti ugovoru vseh odbornikov nastavljal neko uradnico. Od pokojnega senatorja dr. Rožiča je tudi zvedel, da bi bil svetnik Mencinger voljan sprejeti mesto komisarja »Vzájemne pomoči« in da je sam nasvetoval, naj se dostavi tozadevni predlog g. banu. Na ta predlog, ki je bil tudi dostavljen, pa ban ni pristal, ne pa, kakor je g. svetnik Mencinger večeraj izpovedal, da on sam ni pristal. Glede knjigovodstva je bilo načelstvo znano, da je uradništvo zaradi naraščanja poslov prezaposleno in da ga ni moglo zmagovati.

Kaj avto! Ravnatelj Feniksa se je vozil z aeroplanom!

Priča Avgust Škof je kot bivši aktivizirer in zaupnik Vzájemne pomoči videl, da je imel strogo nalogo, da ne sme sklepati zavarovalne pogodbe za tujce obse, pač pa le za svoje. V tem pogledu je svojčas prejel od vodstva tudi okoliščino. Glede Sinkovec očitane avtomobila je izpovedal, da se je bil last »Kmetijske zadruge« in da se je z njim vozil živinozdravnik, zelo pogosto pa tudi on sam, ko je moral po poslih. K temu je priča pripomnil: »Saj se je ravnatelj Feniksa vozil celo z aeroplanom!«

Bančni uradnik Janko Hočevar, ki je bil v času nove Vzájemne pomoči in v dobi konkursa pisarniški vodja, je povedal, da je nekoč vprašal uradnika Hlebsa, kako to, da v tolikih mesecih niso mogli urediti knjigovodstva, naka mu je Hlebs odgovoril: »Pri nas je šlo vse po domače. Če nismo imeli dela, je prišel svetnik Mencinger, zmetel nekaj aktov na tla in nam spet umetno ustvaril delo.« Na ta izjava je branilec Sinkovca dr. Pegan izjavil: »Pri tej priči mi je šlo za to, da se dokaže, kako se je vsa stvar zavlčevala in smo mi z zavlčevanjem izgubili dokaz!«

Pojasnila izvedencev

Po opoldanskem premoru se je razprava nadaljevala ob 16. uri, ko sta izvedenca za knjigovodstvo gg. Jostp Božič in Franc Zelenik dala naslednja pojasnila na vprašanja branilca dr. Pegana: Vse postavke, ki niso bile pojasnjene, sta knjižila v breme Sinkovca, ker je on odgovarjal za blagajno in ker sta izhajala iz dejstva, da je on nakazoval tisti denar in da so kuponi nosili njegovo pisavo, ne glede na to, ali je on denar dvigal za sebe ali ne, ker je bilo vsega pisarniškega materiala pri »Vzájemni pomoči« ogromna množina, nista mogla natančno vsega pregledati, nista pa ugotovila, da bi manjkali kakšni izkazji za vplačila. Manjkali so le izkazji izplačil. Nista mogla pritrditi, da bi razpoložljivi material ne nudil dovolj zanesljivih podatkov za rekonstrukcijo knjigovodstva. Vsekakor nista mogla potrditi, da bi bil ves denar, ki ga obtožba računa v breme Sinkovca, šel tudi v njegov žep.

Na predložitve branilca, da je po Sinkovčevih zaključkih slednji dobil le kakih 44.000 Din sta izvedenca dopustila možnost, da bi se ta vsota izkazala za pravilno. Sinkovca sta obremenila tudi za znesek 105.000 Din, ki je bil porabljen za volitve, to pa zato, ker pač on odgovarja za to, kako se je porabil denar. Od zadnje dni pred revizijo dvignjenega zneska 850.000 Din sta obremenila Ogrizka za vsoto, katere prejem je priznal. Računske zaključke sta napravila po načelu, da je bil ves dvignjeni denar iz imovine »Vzájemne pomoči« in ne konzorcija. Če je dogovorjena Sinkovčeva plača z nagradami za njegovo delovanje pri združgah vedno zaslaga za zadnjih nekaj mesecev skupno 105.000 Din, bi se moral tudi ta znesek odračunati od vsote, ki jo navaja obtožnica. Od iste vsote bi se potem morale prav tako odračunati plače Ogrizka in Pelca, o katerih trdi Sinkovec, da jima jih je izplačal. Obtoženi Sinkovec je nato navedel da sta omenjena dva ves čas veljave konzorcijalne pogodbe prejemala plačo, njemu samemu pa bi pripadale za isto dobo in še za

nazaj od začetka poslovanja »Vzájemne pomoči« po naknadni odredbi načelnika dr. Zupaniča mesečna plača v znesku 16.000 dinarjev.

Nadalje sta izjavila izvedenca, da se je »Vzájemna pomoč« prvotno v knjigovodstvu posluževala ameriškega žurnala, nato pa tudi blagajnik knjig, ki so bile za njene tedanje posle zadostne. V l. 1931. pa se ni več vodil niti žurnal in od tega leta ni vodila »Vzájemna pomoč« po značaju svojih poslov potrebnih knjig.

Na vprašanje državnega tožilca je izvedenec g. Božič izjavil, da je moral obtoženec na obnem zboru v oktobru 1931. že po množini dohajajočega denarja vedeti, da uspeva posli zelo dobro.

Priča Vekoslav Bavdek, ki je bil prvotno zastopnik »Feniksa«, nato pa »Vzájemne« je izpovedal, da mu je nekoč v avgustu l. 1931. ravnatelj »Feniksa« dr. Zolger v pisarni izjavil, da bo nad »Vzájemno pomočjo« izvršena revizija in da bo blagajna gotovo razpuščena zaradi nereda in nevdružnosti.

Stotisoči za revizijo in likvidacijo?

Zatem je branilec dr. Pegan predlagal zaslišanje priče L. Straussa, ki je svojčas sodeloval pri likvidaciji »Vzájemne pomoči« in pri zaključku računov pred otvoritvijo konkursa. Ta priča naj bi izpovedala, da je samo uradna revizija in likvidacija »Vzájemne« stala 499.738 Din. To je važno, ker je glede š 345 k. z. potrebna krivda, kar pa v predmetnem primeru ni bilo, ker so imeli upniki skoro popolno kritje ne glede na stroške revizije in likvidacije. Temu predlogu se je pridružil tudi branilec dr. Homan, protivil pa se je državni tožilec, ki je s svoje strani predlagal kot dokaz prečitjanje vloge načelstva na banksko upravo iz l. 1932, iz katere izhaja, da so funkcionarji »Vzájemne pomoči« sami predlagali, naj bi se za komisarja »Vzájemne pomoči« postavil svetnik g. Mencinger.

Po kratkem posvetovanju je predsednik senata objavil zavrnitev predloga branilca, češ da je nepotreben, ugodilo pa se je predlogu državnega tožilca in je bila nato omenjena vloga na banksko upravo prečitana. Razprava je bila zvečer ob 20. prekinjena in se bo nadaljevala v ponedeljek 25. t. m. popoldne.

Gospodarstvo

Spremembe v seznamu rokodelskih obrti

Kakor smo že poročali, je trgovinski minister izdal uredbu o spremembah in dopolnitvah seznama rokodelskih obrti, ki jih navaja obrtni zakon v § 23 in za katere je potrebna strokovna izobrazba s predpisano učno in pomožniško dobo.

V seznamu so izvršene naslednje izpremembe. V l. točki se izločijo pečarji (ta-ko da ostanejo samo lončarji), k točki 2. pa se keramičarjem dodajo pečarji. V l. točki, ki obsega ključavničarje, gradbene in pohištvne ključavničarje, se dodajo še izdelovalci tehnic. Točka 13., ki je doslej obsegala brusilce kovin in jekla ter igral-je, se deli: pasarji, kovinski strugarji, cizelerji, brusarji kovin, zgibarji kovin, izdelovalci kovinskega galanterijskega blaga. Prav tako se spreminja besedilo točke 18 (sedaj 17) in se glasi: zlatarji, srebrarji, izdelovalci nakita in predmetov iz alpeke. Točki 19 (sedaj 18), ki obsega gravirje, pečarje, metalografe in emajlerje, se dodajo rezbarji not in amalgamerji. Točka 20 (sedaj 19) obsega po tej spremembi samo še modelerje in kovinske kaluparje. Točka 22 (ki postane 21) obsega sedaj poleg mehanikov še avtomehanike. Po točki 21. se vstavi nova točka 22, ki obsega elektronehanike in točka 22a, ki obsega precizne mehanike. Po točki 27. se vstavi nova točka 27a, ki obsega stitarje in rešetarje, po točki 28 pa se vstavi nova točka 28a, ki obsega izdelovalce čolnov, malih lesenih plovnih objektov in ladijske tesarje. Iz točke 30. se izločijo modelni mizarji in parketarji, nova točka 30a pa obsega parketarje. Točka 31. obsega sedaj poleg lesnih strugarjev, izrezovalcev lesa in lesorezcev ter pi-

parjev še modelne mizarje in izdelovalce lesenih kalupov. Vstavi se nova točka 35a, ki obsega izdelovalce usnjenih robov. Iz točke 42. se izločijo vozni lapetniki, ki dose- lje tvorijo novo točko 42a. Vstavi se nova točka 46a, ki obsega izdelovalce pletenega blaga in predvija. Točka 47. obsega krojače moških oblek (doslej krojače oblek), točka 48 pa krojače ženskih in otroških oblek, dočim tvorijo krojači perila novo točko 48a. Točka 49. se deli: glasi: krojači kmečkih narodnih oblek (abadžije, terzije). Iz točke 53. se izločijo bandažisti in izdelovalci ortopedičnih predmetov. Nova točka 53a obsega izdelovalce steklenikov in pasov, točka 53b pa izdelovalce ortopedičnih predmetov in bandažiste. Nova točka 56a obsega kožuharje (vseke krznarje). Točka 57 obsega sedaj samo modiste in modistince, dočim obsega nova točka 57a izdelovalce umetnih cvetlic, peresarje in izdelovalce lepotic. Iz točke 58. se izločijo lasuljarji in manikerji. Točka 73. obsega odelje samo napi- ene slikarje, nova točka 73a pa pleskarje, sobne slikarje in rokodelske slikarje industrijskih izdelkov. Iz točke 75. ki obsega tiskarje in litografe, se izločijo knjižofarji, ki se dodajo točki 76, ki obsega sedaj školičarje, cinkografe in knjižofarje. Točka 77. obsega odelje fotografir portretov in foto- grafije pokrajin. Nova točka 78. pa obsega fotografarje, ki na obrtni način delajo za znanstvene, zdravniške, časopišne namene in za filmska podjetja. Dosedanja točka 78. (izdelovalci umetnih rudninskih vod) se deli. Točka 79 obsega po novi uredbi izdelovalce streliva in raznesil ter izdelovalce predmetov za umetniški ogenj (pirotehnike). Nova točka 83 obsega graditelje.

Gospodarske vesti

— Konferenca Industrije železnih izdelkov v Beogradu. V torek se je vršila na povabilo Saveza kovinske industrije konfe- renca industrije železnih izdelkov in železnega orodja, ki je razpravljala o vpraša- nju uvoznih carin za poljedelsko orodje. Za ljubljansko Zbornico za TOI se je ude- ležil konference njen generalni tajnik g. Ivan Mohorič, za Zvezo industrijev v Ljubljani dr. Adolf Golia, za Zvezo kovin- ske industrije g. Brebec, za tovarno ve- rig v Lescah inž. Hieng. Razpravljalo se je o cenah najvažnejših železnih izdelkov in o tržnišnih carnah. V obširni spomenici so bili navedeni podrobni podatki o raz- voju naše domače industrije kov. srpov, sekir, lopat in drugega orodja, kakor tudi o gibanju cen v tej industriji v zadnjih de- setletjih. V sredo ob 13. je deputacijo Save- za kovinske industrije sprejel predsed- nik vlade g. dr. Stojadinović. Deputacija, ki jo je vodil beograjski industrijelec in predsednik Saveza Hočevac, je izročila predsedniku vlade obširno spomenico.

— Konferenca o minimalnih mezdah. V sejni dvorani Industrijske zbornice se je pričela v torek pod predsedstvom beograjskega industrijskega šonde in v navzočnosti predsednika Centralne industrijskih korp- oracij g. Vlad. Illica konferenca delegatov zbornic in delodajalskih organizacij, ki je razpravljala o vprašanju prednacrta uredbe o obveznem sklepanju kolektivnih pogodb in določevanju minimalnih delavskih mezd. Uvodni referat sta imela tajnik centralne g. Djoka Čurčin in tajnik Industrijske zbor- nice dr. Stevo Popović. Sledilo je nato re- ferat posameznih organizacij in zbornic. Za ljubljansko TOI je poročal njen ge- neralni tajnik g. Ivan Mohorič, za Zvezo in- dustrijev dr. Adolf Golia. Konferenca je zavzela v celoti odklonilo stališče napram

predloženemu načrtu. Posvetovanje se je večeraj nadaljevalo in je bil izvoljen odbor, ki je dobil nalogo, naj izdela podrobno ute- meljitev in opis sedanega razmerja glede ureditve službenih odnosov, ki bo izročil ministru za socialno politiko, čim se vrne v Beograd.

— Obseg elektrotehničnih in gradbenih obrti. »Službeni list« od 20. maja objavlja uredbu o obsegu in razmejitvi elektroteh- ničnih obrti in pravilnik o obsegu in raz- mejitvi gradbenih obrti. O vsebini te uredbe odnosno pravilnika je »Jutro« že poročalo.

— Licitacije za gradnjo cest in mostov. Kralj. banska uprava je razpisala prvo jav- no pismeno ponudbeno licitacijo za oddajo gradbenih del za preložitve banovinske ce- ste I reda št. 3 Kranj — Jezersko pri Dol- gih mostovih. Licitacija bo 5. junija ob 11. v tehničnem oddelku banske uprave, Ga- jeva 5/II (proračun 333.000 Din). Nadalje razpisuje prvo pismeno ponudbeno licita- cijo za gradnjo Cundrovskega mostu preko Ko- kre v km 22,37 ceste Kranj — Jezersko. Li- citacija bo 6. junija ob 11. v tehničnem oddelku banske uprave, Gajeva 5/II (pro- račun 340.000 Din). Končno razpisuje prvo javno pismeno licitacijo za gradnjo žele- zobetonskega mostu preko Ledave v Mur- ski Soboti v km 6-83 banovinske ceste 1/2 Murska Sobotna — Martjanci. Licitacija bo 8. junija ob 11. v tehničnem oddelku ban- ske uprave Gajeva 5/II (proračun 182.000 Din).

— V trgovinski register se je vpisala tvedika: Nada Grigson, družba z o. z. v Ljubljani, trgovina z galanterijo, papirjem in papirnatiimi izdelki ter parfumerija (osnovna glavnica 200.000 Din, na to vpla- čano v gotovini 100.000 Din; poslovanje Na- da Grigson, zasebnica, in Friderik Kas- eler, trgovec, oba v Ljubljani). — Pri to- varni motovca in vrvnari d. d. v Grosup-

ljem je vpisano povišanje glavnice od 250.000 na 2.500.000 Din in sprememba na- pisa trdke v »Motovz in platno« d. d. Vpisana sta kot člana upravnega sveta Alojzij Vodnik, industrijec, in Leon Souan ml., trgovec, oba v Ljubljani. — Trdka Proja, veletržarstva kave in tovarna hranil, družba z o. z. v Ljubljani je spremenila napis v »Nakup in prodaja realitet« druž- ba z o. z.

— Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini dolžnice Ane Rozmanove, gostilni- čarke v Mariboru, Glavni trg 5 (poravnalni upravnik Anton Fabjan, državni upravitelj v pok. v Mariboru; poravnalni narok 18. junija ob 12., prijavni rok do 12. junija).

— Odobrena zaščita. Kmetijski minister je na osnovi uredbe o zaščiti kmetijskih kreditnih zadrug odobril zaščito Kmečko- delavski hranilnici in posojilnici v Trbovl- jah (odlog plačil za 6 let, od 24. okt. 1935. dalje, za obveznosti, nastale do 5. sept. 1935.; obrestna mera za stare vloge 2%) in Kmetijski hranilnici in posojilnici, Videm- Dobropolje (odlog za 3 leta, od 24. okt. 1935. dalje, za obveznosti, nastale do 31. jan. 1935; obrestna mera 3,5%).

— Prodaja mark za potnike v Nemčijo. Kakor znano je finančni minister 25. aprila izdal odlok, ki na podlagi sporazuma z nemško obračunsko blagajno in na podlagi protokola jugoslovnsko-nemškega odbora od 1. aprila t. l. pooblašča Narodno banko, da vrši prodajo nemških mark za potrebo potnikov, ki potujejo v Nemčijo, in sicer po dnevnem tečaju klirniških čekov na do- maćih borzah. Istočasno je bila ustanov- ljena prodaja registriranih mark in drugih nemških vezanih mark, ki se uporabljajo za plačilo v tujem prometu. Finančni minister je pooblastil Narodno banko, da izda potrebna navodila, ki bodo obvezna za pooblašene denarne zavode, kakor tudi za ostale osebe in ustanove. Sedaj je Na- rodna banka objavila naslednje: Jugoslo- venskim potnikom, ki gredo v Nemčijo, se lahko poleg zneska, ki ga smejo vzeti v efektivnih markah (30 mark na osebo) prodajo na podlagi potnega lista tudi akre- ditivi na marke do zneska 750 mark na osebo. Te marke prodaja družba »Putnik« d. d. v Beogradu po dnevnem tečaju klir- niških čekov na domaćih borzah. Poleg Pu- tnika smejo tudi pooblašeni denarni zavodi nabavljati pri Narodni banki marke za potrebo potnikov in turistov, ki gredo v Nemčijo. V ta namen si bodo denarni za- vodi preko svojih korespondentov v Nem- čiji izposlovali soglasje nemške obračunske blagajne za otvoritev računa za turistična plačila v Nemčiji. Potnikom lahko prodaja- jo zavodi te marke po dnevnem tečaju klir- niških čekov s pribitkom dejanskih stroš- kov in eventualne minimalne provizije. Nemški potniki, ki potujejo v Jugoslavijo, vplačajo marke v Berlinu pri nemški ob- računski blagajni na turistični račun Na- rodne banke. Na osnovi avize te obračun- ske blagajne izplača Narodna banka nem- škim turistom neposredno ali po nalogu pooblaščenih zavodov protivrednost v di- narjih po dogovorjenem tečaju. Neopra- bljeni zneski dinarjev, ki ostanejo nemškimi turistom pri povratku iz naše države, se morajo vrniti Narodni banki z nalogom, da se protivrednost v markah po dnevnem srednjem borznem tečaju z dodatkom 20 par odobri nemški obračunski blagajni z navedbo naslova v Nemčiji, kamor se ima izplačilo izvršiti. O priliki izplačila dinar- jev morajo denarni zavodi opozoriti nem- ske turiste, da ne smejo efektivnih dinar- skih novčanic iznesti iz države, temveč da jih morajo tu zopet vplačati, da se jim pr- tivrednost v markah vrne preko nemške obračunske blagajne.

— Podružnica Italijanske banke v Adis Abebi. V nasprotju s prvotnimi vestmi, po katerih naj bi italijanska vlada ustanovila v Adis Abebi posebno novčanično banko, ki bi prevzela posle dosedanjega Cesarske etiopske banke, je bila te dni ustanovljena podružnica Italijanske banke v Adis Abebi, ki bo vršila vse bančne transakcije.

— Tujem v naših letovisjih in na naš- em Primorju moramo nuditi kar največ udobnosti, da jim bo polni odhiti res po- letek. Poskrbeti pa jim moramo tudi za pri- mereno razvedrilo. Naši hoteli in gostišča bodo udobni in lepi le, če bodo po zunanem izgledu in notranji opremljeni harmoniral s svojo okolico, če bodo kazali celo v mrtvih kosih pohištva našega tovrnega slovenskega duha in tujcem tako ljubo in čenjeno doma- čo ornametiko. Letošnji spomladanski lju- bljanski velesejem od 30. maja do 8. junija, bo v posebnem oddelku gostinske razstave prikazal nazorno, kaj prija razvajenim tu- cem in da moremo njihovim željam z iz- delki naše domače industrije v polni meri ustreči. Na vseh naših parnikih bodo imeli posebitni ljubljanskega velesejma 50% popust, oziroma vožnjo v višjem razredu s karto za nižji razred, in to: od 20. maja do 8. junija za prihod ter od 30. maja do 20. junija za povratek. Od Sušaka do Lju- bljane z letalom za 100 Din. Na železnica- h 50% popust!

— V industrijalizaciji naše vasi vidijo mnogi jugoslovnski ekonomski rešitev iz te- žeke sodobne krize. S stroji zvišujemo domačo produkcijo, izvelimo iz zemlje vse, kar nam more dati, pridellek kakovostno izpopolnimo. Čas, ki ga bomo pridobili pri delu s stroji, bomo izkoristili za racionalnejšo obdelavo naših polj in njiv. Svoje domače potrebe in še več, celo potrebe sosednjih industrijskih držav, bomo mogli uspešneje kriti z last- nimi pridelki. Morda niti ne slutite, gospo- darji lepih naših kmetij, koliko truda in de- la, stroškov in časa si lahko prihranite s primernimi stroji, ki so vam na ogled na pomladnem velesejmu v Ljubljani, od 30. maja do 8. junija. Ko boste spoznali njho- vo korist in kako poceni so v primeri z uslugami, ki vam jih nudijo, gotovo ne boste pomišljali, da si z njimi olajšate položaj.

Borze

Na ljubljanski borzi se oficijelni tečaj deviz danes niso mnogo spremenili. V pri- vatnem kliringu so se trgvali avstrijski šilingi po 9.20. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9.21 in v grških bonih po 30.75. Nem- ški klirniški čeki so se v Ljubljani trgo- vali po 13.40, v Beogradu po 13.333 in v Zagrebu po 13.20 odnosno za konec maja po 13.12, za 15. junij po 13.00 in za konec junija po 13.0750.

Na zagrebškem efektornem tržišču je no- tirala vojna škoda 358—359 brez prometa (v Beogradu zaključki po 358). Promet je bil zabeležen samo v delnicah PAB po 218 (v Beogradu po 218.50).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2967 — 299060, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 744.18 — 749.24, Curih 1424.22 — 1431.29, London 218.41 — 220.46, NewYork 4368.92 — 4403.23.

DANES ob 11. ur i.

MIKI IN SILLI REVIJA V BARVAH

FILM Z.K.D. V MATICI

CENA: Din 3.50.

Pariz 289.99 — 291.43, Praga 182.34 — 183.44.

Curih. Beograd 37, Pariz 20.37, London 15.3775, NewYork 309.375, Bruselj 52.30, Milan 24.30, Madrid 42.20, Amsterdam 209, Berlin 124.50, Dunaj 56, Stockholm 79.30, Oslo 77.30, København 68.65, Praga 128.1, Varšava 58.10, Budimpešta 60.50, Atene, 2.90, Bukarešta 2.50.

Effekti
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 358 — 359, 4% agrarne 48 den., 6% be- gluške 67 den., 6% begluške 67 den., 6% dalm. agrarne 62.50 den., 7% Blair 81 den., 7% Drž. hip. banka 83 — 84, 7% Blair 72.50 den., 8% Blair 82 den.; delnice: PAB 217.50 — 218.50, Trboveljska 121 den., Se- čerana Osijek 150 bl.

Beograd. Vojna škoda 358 — 359 (358), 6% begluške 67.75 — 68 (67.75 — 68), 7% invest. 82 — 82.75, 7% stabiliz. 83, 7% Drž. hip. banka 84 — 84.50 (84.25), 7% Blair 73 — 73.25 (72.75 — 73), Narodna banka 6350 bl., PAB 218 — 219 (218.50).

Blagovna tržišca

+ Chicago, 20. maja. Začetni tečaj: pš- nica: za maj 92.25, za julij 84.625, za sept. 84.25; korusa: za maj 63.375, za julij 60.375, za sept. 58.25.

+ Winnipeg, 20. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 75.875, za julij 78.125, za sept. 77.50.

+ Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: baška in sremska 127—129, okolica Sombor in be- natska 126—128, baška ladja Tisa 134—136; ladja Begej 133—135; slavonska 130 —132. Oves: baški sremski in slavonski 115—117.50, Ječmen: baški in sremski, 64 kg 122.50—125. Korusa: baška, sremska in banatska 100—102. Moka: baška in banat- ska »0g« in »0gg« 310 — 220; »2« 190 — 200, »3« 170—180; »4« 150 — 160; »7« 122.50 — 132.50, »8« 102 — 105. Otrubi: baški, sremski in banatski 96—100. Fitol: baški in sremski beli 165—170.

+ Budimpeštanska terminska borza (20. t. m.) Tendence stalna. Pšenica: za maj 15.42 — 15.43; korusa: za julij 11.71 — 11.73, za avg. 11.92 — 11.94.

+ Liverpool, 19. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za maj 11.62 (11.62), za dec. 10.44 (10.46).

ARONICNO ZAGATENJE IN NJEGO- VE SLABE POSLEDICE, POSEBNO MOTNJE V PREBAVI, se lahko odpravijo z davno preskušanim domaćim sredstvom za čišćenje, z naravno

FRANZ - JOSEFOVO

grenčico, ki se tudi po daljši uporabi od- ločno izkaže. Oni, ki so bolni na želodcu in črevesju, a prijejo

FRANZ - JOSEFOVO

vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. št. 26483/26

Iz Julijske Krajine

Kmetijske nadaljevalne šole

V Julijski Krajini so v poslednjih letih kakor drugod po Italiji ustanovili posebne tehniške, trgovske in kmetijske nadalje- valne šole. Nadaljevalne šole obstojajo v Kopru, Rovinju in Gradišču. Poleg teh pa deluje po deželi še cela vrsta kmetijskih nadaljevalnih tečajev, ki trajajo po eno ali dve leti. Teke tečaje so organizirali v tržaški okolici, v Skednju, Trebčah, Gvar- dijeli, na Opčinah, Proseku, Katinarji, dalje v Vrtojbi in Dornbergu na Vipavskem, v Ilirski Bistrici, v Vodnjanu, na Cresu, v Pazinu, Velikem Lošnju, Sežani, Lokva, Senožečah, Ajdovščini, pri Sv. Križu, v Mirnu, Renčah, Lo

Velika sezona na Jesenicah

Razmah, kakor takrat, ko so gradili železnico

Pesem bodočnosti... Jeseniški Trg kralja Aleksandra pri kolodvoru po regulacijskem načrtu inž. arh. Faturja

Jesenice 20. maja. Po nekaj letih gospodarske depresije, ki je tudi v našem revirju in okolici zavrla gradbeno delavnost, se letos spet obeta gradbena sezona, kakršne smo imeli nekaj let po vojni. Spritno stalnega, vedno večjega dotoka nameštencev iz mest in delavcev s podeželja in zaradi stalno naraščajočih potreb, ki jih prinašata s seboj razvoj industrije in čas, je razumljivo, da se mora graditi hiše in druga poslopja, če se hoče, da pridejo delovne moči do kruha in primernih stanovanj. Da stremi vedno širši krog kmetijskega življa po zaposlitvi v tovarni, je razumljivo. Cene kmetijskih pridelkov so hudo padle, plodne in ravne zemlje je malo, lesna industrija je po sankcijah skoraj na tleh, delo v gozdovih počiva, žage stojijo, turizem pa spritno kratkih sezon in deževnih zim tudi ne uspeva. Hudo je s trgovskim in obrtniškim naraščanjem pa tudi s študentski z malo maturo, ki so prav veselji, če dobijo delo kot težaki v tovarni.

Vse kaže, da bo v tem poletju največ gradila tovarna KID, dalje mestna občina, nekaj pa banovina in tudi zasebniki, ki se z

vso vmeno pripravljajo, da nadoknadijo kar so v zadnjih letih zamudili.

Mestna občina bo te dni pričela graditi gasilski dom, ki bo stal okoli 400.000 Din, uredila bo poslopje za občinsko ubožnico, zdaj pa zunaj in znotraj prenavlja staro šolo, bivšo Kosovo graščino. Podlra bo tudi staro kaplanijo, ki na tem ozemlju mestu ovira cestni promet, istotam pa bo zgradila v ravni črti visoko škaro in jo izenačila z že obstoječimi. Nižje doli nasproti carinarnici zida občinska škarpe na zemljišču ge. Ivanke Čopove kot nadomestilo za porušeno šolno poslopje. Pred poslopjem narodne šole bo dala šolski vrt urediti pravokotno, okrog vrta pa bo potegnila lepo ograjo. Dalje bo občina kanalizirala Obrtniško ulico in podaljšala vodovod Pod Možakljo. V načrtu je tudi delna regulacija Save v gornjem toku med Hrušico in Jesenicami, v spodnjem toku med Jesenicami in Javornikom pa bosta strugo regulirali deloma tovarna, deloma banovina. Slednja bo tudi gradila most čez Savo, zaradi katerega je bilo že toliko komisij, intervencij in prelitega črnila.

Velik investicijski načrt je začela izvajati KID v tovarnah na Jesenicah in na Javorniku. Na Jesenicah je že pod streho ogromno poslopje, v katerem se bodo izdelovali šamotni izdelki. Med cesto in poslopjem graje visoke škarpe, nižje doli pa podaljšujejo visok tovarniški nasipe, po katerih sipajo odvisni material, da tako pridobijo novih ravnih tal za nove objekte. Tu v tovarni na Javorniku postavljajo velike lode, katerih ogrodja so demontirali v opušeni tvornici elektrod na Blejski Dobravi in jih prepeljali na Javornik, kjer jih spet sestavljajo. Pod tovarno na Jesenicah bodo podlra dve hiši, zgradili pa bodo nekaj novih, lepih za nameščence in delavce bolj v sredini mesta.

Zasebniki grade in pripravljajo hiše na raznih krajih. Pod Možakljo, kjer so pred dvema letoma posekali prijetni in senčni bukov gozd, bo kmalu zrastle nova četrt. V Kurji vasi, tik ob igrišču »Bratstva«, padajo visoke smreke in macesni, pa tudi visoke in kakor smreke ravne bukke, ki so bile Jesenicam v kras. Povsod poje sekira, žaga, kramp in lopata uničujoče in obenem ustvarjajočo pesem. V tem okolišču bo kmalu nastan sedanjih dreves, storov, korenin, kotani in skalovja nastala lična naselbina z lepimi hišami ter zelenjadnim in sadnim vrtovi okoli njih.

Kratko: na raznih delih mesta se gradi, koplje, seka in prenavlja. Jesenice se bodo na zunaj spet močno spremenile, skoraj tako, kakor takrat, ko se je to delo mimo gradila bohinjska železniška proga in je rasel prostorni kolodvor. Številni domači in tuji brezposelniki bodo za nekaj mesecev dobili zaposlitev in bodo zaslužili nekaj stotakov, s katerimi bodo poravnali najnujnejše obveznosti, oblekli sebe in svojce in morda še kaj prihranili za zimo.

učnim potrebam. Primanjkuje pa tudi učilnic. Skoraj vsepovsod so potrebne poprave, prezidave in tudi nove zidave.

Učiteljske v Skoplju je zavod, ki dosegla najlepše uspehe in se mu mora omogočiti, da bo sprejemal čim večje število gojencev. Isto velja tudi za veliko medresno v Skoplju, ki ima poleg muslimanskega verskega pouka popoln gimnazijski učni načrt in se morejo absolventi vpisati na pravno fakulteto za študij šerijskega prava.

Naposled je v Skoplju še vseučiliška filozofska fakulteta, ustanovljena po svetovni vojni.

To bi bil torej kratek pregled zavodov, ki v Južni Srbiji delujejo za narodno prosveto. Uspehi, ki so jih dosegli, so vredni vsega priznanja in bilo bi le želeči, da se primerno pomnože in se jim da možnost, da bodo v polni meri odgovarjali svojim nalogam.

Obinkoštih praznikih bo v Ljubljani zasedal kongres jugoslovenskih esperantistov, ki se ga udeležijo tudi nekateri ugledni gostje iz tujine. Zaradi aktualnosti objavljamo naslednje zanimive misli o duhovnem pomenu enotnega mednarodnega izražila, ki jih je napisal znan slovenski kulturni delavec:

Za ožjo vez med narodi Evrope in Balkana

Obinkoštih praznikih bo v Ljubljani zasedal kongres jugoslovenskih esperantistov, ki se ga udeležijo tudi nekateri ugledni gostje iz tujine. Zaradi aktualnosti objavljamo naslednje zanimive misli o duhovnem pomenu enotnega mednarodnega izražila, ki jih je napisal znan slovenski kulturni delavec:

V filozofski kolekciji F. Alcana v Parizu je izšla izredno zanimiva knjiga dr. E. Privata o mednarodnem vedenju. Pisec, ki je bil del časa uradnik v Društvu narodov, nam slika v jasnih in lepih odlomkih vso zamotano mednarodnih odnosov ter jih skuša obrazložiti s stališča, ki ne izpričuje samo ogromnega znanja, temveč tudi topla srce. Posebno sodobno so strani, kjer govori o pomanjkljivosti Društva narodov in priznava, da je v svoji osnovi vendarle samo orodje veselil. Ustanova je sicer sijajno organizirana, toda manjka ji lastnega patriotizma, ker ljubijo voditelji bolj svoj domovino kot njo. Od vsega začetka sta Anglija in Francija napopili pisarne s svojimi državljani in vsilili svoja jezika kot edina oficialna. DN, ki bi moralo biti skupna domovina poleg narodnih držav, nima

nobene mistike, ker ji manjka skupnega jezika, kakor je to bila latinščina v krščanskem svetu srednjega veka in kakor je to arabščina v islamskem svetu. Vsako leto skušajo po šolah oziviti navdušenje za DN, toda pravni dokumenti, diplomatska organizacija in birokratične pisarne so snov za duha, ne pa hrana za srce.

Sorazmerno s padanjem zaupanja v DN raste pri nas pomen Balkanske zveze in Male antante, ki imata iz varnostnih in ekonomskih ozirih vedno bolj budočnost. Toda tudi tukaj naletimo na slične pomanjkljivosti, kakor jih je našel Privat za DN. Dejstvo je, da same politične in materialne koristi ne morejo tvoriti lepila, ki naj veže te kulturno in gospodarsko tako različne dele v trajno enoto. Še tako dobro premišljena in brezhibna propaganda bo dala slab rezultat, dokler ne najdemo skupne osnove, ki mora biti ekvivalent tistim emocijam, ki jih dajejo jezik, vera, patriotizem ali kakva časovna ideologija. Ker omenjeni zvezi nimata niti ene od njih, zato ostaneta navadni politični tvorbi.

In vendar imamo možnost, ki bi dala obema zvezama dušo, imamo lepilo, ki bi lahko združilo vse narode Balkana in srednje Evrope v višjo enoto, s čimer bi postal ta velevažni del osnova Panevrope. To sredstvo je esperanto. Prav esperanto vsebuje potrebno mistiko, s katero se da vplivati na srca ljudi in na dušo mladine. Zelo pa skupnosti tega ozemlja zahteva tudi skupno izražilo. V ta namen nam ne morejo služiti takozvani svetovni jeziki, ker je najgloblji smisel naših zvez baš

osamosvojitve pred vplivom teh činitelev. Esperanto nam služi kakor kanal, ki pretaka vodo iz raznih rek, torej iz raznih kultur. Esperanto razširja ozračje pomirjenja, goji željo po skupnosti, omogoča enotnost in raznolikost, vzgaja tako globočanstvo, ki je zvesto istočasno narodnostnim vrednotam. Zato je esperanto v učilnicah učinkovitejši ko vse diplomatične in juridične formule.

Malí narodi Evrope imajo slične skrbi, njih skupna želja je mir ter gospodarski in kulturni razvoj. Pomnimo dobro, da vsebuje samo esperanto skrivnostno moč duhovne enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja. Toda še važnejše je čustvo, ki ga razširja. A star in večji je nauk, da živí človeštvo bolj od čustev ko od pametnih preudarkov. Toda ali se je že rodil državnik, ki bi znal mnogostevilnim malim narodom srednje in jugovzhodne Evrope podati za dolgo vrsto let izdelan načrt za postopno uvedbo esperanta v šole? S tem bi ustvarjal v tem tako važnem zemljepisnem predelu tisto prijateljsko mistiko, ki je baš primanjkuje Društvu narodov. Uvidni državniki bi morali bolj ceniti nevtralno mistiko esperanta ko vpliv veselil, ki se uveljavlja sorazmerno z razširjenostjo njih jezika.

Ne moremo si predstavljati pomirjenja sveta, če ni pomirjena Evropa, in slednjega ne bomo dosegli, dokler bo srednja in jugovzhodna Evropa izigrana zdaj od te, zdaj od druge veselile. Za resnično osamosvojitve je treba poleg pametnih političnih in gospodarskih ukrepov še spoznanja, da je duh, ki vlada materijo. Sinteza evropskih jezikov in zato evropske kulture je esperanto, ki vsebuje še duha miru in sporazuma. Ali je mogoče najti lepšo vez za staro prisposodbo o nezlomljivosti povezanih palčic?

Spomenik tovarištva

Pred dnevi je bil postavljen in odkrit spomenik pok. Stanetu Seunigu, motoristu, ki se je lani na tem mestu ponesrečil pri dirkah na Grad. Ker je bil pokojnik eden izmed najbolj priljubljenih članov v motoristovskih vrstah, je izšla želja, da

ee postavi pokojniku na kraju nesreče trajen, viden znak tovarištva in prijateljstva. Z nabiralno akcijo med uvidljivimi motoristi so bila sredstva za izvedbo te zamisli kmalu zagotovljena. Zahvala velja tovaršem kakor tudi mestnemu načelstvu, ki je dovolilo postavitev spomenika.

Završnikova teta 80 letnica

Danes bo praznovala 80. rojstni dan pri starejših kranjskih študentih dobro znana Završnikova teta. Mnogo nas je razkropljenih po širnem svetu v tej ali oni poziciji, ki se je spominjamo, kako je z nami ponavljala laudo, laudas... in kako nas je vsako jutro izpraševala latinske besede. Njena nesebična ustrežljivost, njeno usmiljeno srce in njen visoko razviti čut do učence so mladine nam ostanejo nepozabni. Kjer se nas je vsedlo k mizi deset, je dobila zmerom še kaka sirota košček kruha, saj pri veliki skledi se eden ne pozna. Danes še trnja in čila praznuje

svojo 80-letnico, žal ne v družbi svojih nekdanjih študentov, pač pa v družbi svojih tovarišev, ki so ji edine ostale zveste v njenih poznih letih. K njim 80 letnici ji želimo še mnogo zadovoljnih in zdravih let!

Solski upravitelj Ante Potočnik, ki je od 1898. služboval v Podsedri, je bil nedavno razrešen. O njegovem delu za Podsedro smo poročali v nedeljo.

Smrtna nesreča pri sekanju smreke

Velenje, 20. maja. Te dni se je pripetila v Cirkovcah pri Velenju huda nesreča. Posesnik Anton Straus je v svojem gozdu podiral smreko. Z vso močjo je obdeloval debelo cepincom. Naenkrat pa mu je cepin spodrsnil ob smreki in se je zapeljal nesrečniku naravnost v trup. Ker je bil pri delu sam, ni nihče opazil nesreče. Šele zvečer, ko ga ni bilo domov, so ga začeli domači iskati. Našli so ga na kraju nesreče v nezavesti. Takoj so ga prepeljali v slovenjegraško bolnico, kjer pa je kmalu radi izkrvavitve in zstrupljenja umrl. Zdravniška preiskava je dognala, da si je Straus ranil notranje trebušne organe.

Nesrečni posesnik je štel komaj 30 let. Zapusča ženo, ki je tik pred porodom, in enega malega otroka.

Pletilstvo v zastoju

Skofja Loka, 20. maja. O težkočah, ki jih preživlja skofjeloška lesna industrija, smo že mnogo pisali. Zdaj pa kaže, da so na vrsti pletilski obrati. V stari šofi, ki jo je kupil skofjeloški trgovec g. Savnik, je bila vsa zadnja leta nameščena njegova industrija pletenja. Vsa stavba je bila za nove potrebe primerno predelana. Zaradi težkoč, ki so se pokazale tudi na tem področju našega gospodarstva, je lastnik zdaj vsem nameščenkam kakor tudi osebjem, ki ga ima v trgovini na Mestnem trgu, odpovedal službo. Obrat v pletilski industriji bodo ustavili v soboto 23. t. m. in zaenkrat ni upov, da bi delo spet kmalu obnovili. Odpoved službe je prizadela toliko bolj zadelo, ker so nade na zaposlenje kje drugje prav pičle.

Kdaj se bo gradila pohorska železnica?

Maribor, 20. maja. Sinoči je bil pri »Novem svetu« redni občni zbor zadruge »Pohorska železnica«, ki ga je vodil načelnik Gjuro Valjak. Poročal je, da so bile zamen vse intervencije, da bi se dvignil znesek treh milijonov dinarjev pri Hipotekarni banki v Beogradu, ki ga je bila ponudila kot posojilo nekavi švicarski tvežki, ki je imela znesek tam deponiran. Zagrugl se je ponudila druga tvežka Wild, ki bi bila pripravljena, zgraditi pohorsko železnico, toda njeni pogoji niso bili sprejemljivi. Uprava bo v kratkem sklicjala posebno anketo, na kateri se bo razpravljalo to vprašanje. Izčrpno tajništvo in blaginjsko poročilo je podal g. Ferdo Sorsak. Zadruga šteje 379 članov z 23000 deleži v skupnem iznosu 234.000 Din. Pri slučajnostih so se obravnavali in sprejeli važni predlogi za uresničevanje ideje pohorske železnice.

MATINEJA KINA SLOGE
Na praznik ob 10.30 dop., po enotni ceni 1.50
Poljska kri
ANI ONDRA, HANS MOSEI
Smeh in krotost!

Igrajo:

Louis Graveure
Camila Horn,
H. Rühmann,
Adele Sandrock
in Theo Lingén

Ob 15., 17., 19. in 21. uri. razkošna in vlezabavna opereta

VALČEK ZA TEBE

Kot dodatek nov in zanimiv Foxov tehnik. — Vstopnice si nabavite v predprodaji.

KINO UNION, tel. 22-21

Praktično znanstveno delo gradbenikov

Študij tehničnih ved je po svojem obsegu najobsebniji, a tudi izredno pester in zanimiv. Ker je najbližji naravi. Tehnika podreja človeku v dobro divlje sile narave, jih praktično izrablja in napravlja življenje udobnejše. — Mladega človeka uvaja k virom obsežnega znanja in dognanj mnogih naravoslovnih ved predvsem visoka šola. Toda samo teoretični študij ne more nuditi vsega. Praktični strani se pri nas, žal, čisto posveča le premalo pažnje. Tehnični naraščaj pa sam stremi po praktični izpolnitvi svojega, v šoli nabranega, pretežno teoretičnega znanja. Razveseljivo je zlasti dejstvo, da so se vprav na naši tehniki mnoge študentske strokovne organizacije lotile naloge praktičnega izpolnjevanja. Študenti tehnike je ta način dopolnilnega šolanja neobhodno in nujno potreben za njegovo kasnejše inženjersko delo.

Akademski klub gradbenikov, ki ga vodi cand. ing. Leon Skaberne, spada med take agilne strokovne organizacije in je že samo v letošnjem letu priredil več zanimivih in res uspešnih znanstvenih ekskurzij. Pri tem ljubezno sodelujejo tudi gg. profesorji inž. Znidaršič, inž. Foerster, inž. Hrovat, dr. Kasal, docent dr. Fakin in asistenti inž. Goljveček in inž. Globočnik. Gradbeniki so si v zadnjem času ogledali provizorij hidrotehniškega laboratorija v prostorih Stavnice družbe blizu Viča, nove kletnice, progo in kurilnico na gorenskem kolodvoru, cementarno in rudnik v Trbovljah, mest-

no klavnico v Ljubljani, razne železniške mostove, vodovod v Klečah in novo gimnazijo ter meščansko šolo za Bežigradom. Med vsemi najbolj zanimiva je bila gotovo »vodna« ekskurzija s čolni po Savi do Smartna do Litije.

Provizorij hidrotehniškega laboratorija na Viču je zgrajen bolj z ljubeznostjo do stvari same, nego z dovoljnimi sredstvi. Kljub morečemu pomanjkanju zadostnih denarnih virov je uspelo naši tehniki in Društvu za zgradbo hidr. laboratorija, da so s provizorijem dokazali, da imajo najresnejši namen uresničiti svoja hotenja ter tako odpomoči nujni potrebi in zahtevi po lastnem znanstvenem zavodu — prvem v naši državi. Pri svojem delu vztrajajo kljub mnogim zaprekam in sedaj celo za dograditev provizorija čakajo še blagoslova od zgoraj. trdno verujejo v razumevanje in pomoč od tam, kjer jo je še možno pričakovati.

V Smartnem ob Savi gradi hidrotehn. oddelek kr. banske uprave delo obrambni nasip, ki naj razširilo delo vodnih sil na tem mestu vsaj delno ukroti. Te vrste vodna dela spadajo med najbolj zanimiva, a tudi najdražja. Zal se pri nas še vedno gradi »kar na licu mesta« in se pri rentabilitetnem računu vse premalo upošteva izredno važno dejstvo, da pomenjajo male zgradbe drage preizkusne objekte, ki gotovo ne vračajo vloženega denarja v tisti meri kakor dražje, vendar popolnejše, močnejše in zato tudi dalj časa trajajoče zgradbe velike-

ga obsega. Zaradi neke nerazumljive skromnosti so postali razni provizoriji pri nas že prava — moda. Pri svojih praktičnih ogledih dobivajo radoznali bodoči inženjerji na svoja vprašanja »ali ne bi bilo tako ali drugače bolje?«, stereotipne odgovore: »Ni kredita, ni denarja«. Prvo in zadnje je torej vedno in povsod — denar. »Gospod reči nadzornik, koliko stane tekoči meter nasipa?« — »Tisočak, gospodje. Material je drag, draga je žica za vezanje fašin. Potem dovoz, betoniranje, delo in vse ostalo!« — »Kako dolg bo nasip?« — »Potreben je vsaj v dolžini enega kilometra. Sicer pa, kolikor bo denarja.« — »In če poide kredit?« — »Počakamo novega — če nam seveda ne bo poplava med tem odnesla nasipa. Saj smo te pesmi že vajeni.« — Se marsikaj zanimivega so zvedeli študentje od simpatičnega Jerine, rečnega nadzornika na Savi. — Vrbovje je za fašine pri nasipu boljše, celo nujno je potrebno, — ker pa ni dovolj kredita, se zadovoljuje kar s smrekovimi vejami. Most v St. Jakobu je treba zavarovati, zato morajo vodno silo krotiti že višje zgoraj, ne šele v Smartnem. Kljub temu delajo z veseljem in trdnim upanjem, da bo že kakor. Saj smo hvala Bogu potrpežljivi, sicer bi težko šlo drugače.

Za pot po Savi navzdol je dala kr. banska uprava študentom in profesorjem na razpolago dva velika čolna, iz katerih se je dalo teren na obeh bregovih zelo pregledno opazovati. Ko se je mladina vkrcala na čolne, je za hip pozabila na to, da je denar res prvo in zadnje in že se je oglašila na Savi harmonika in pesem. Kadar je člove-

ku lepo ali tesno, je pesem gotovo prva, kar je tudi prav. Kaj bi samo čemerili? Dokler je kaj »kredita«, ne bomo obupali, pa tudi potem, ko ta poide še ne takoj. Užitek svoje vrste je takole vodno potovanje med vedno zelenimi griči in polji, domačimi vasmimi in ljudmi. Dvakrat lepo — če je človek še študent povrh. Celo mokre spremembe muhastega vremena niso škodile dobremu razpoloženju in se je bilo le prehitro treba izkrcati ob koncu poti v Litijo.

Se ena ekskurzija je bila tudi »vodna«, ona v Kleč, kjer smo od prijatelji razlagateljev izvedeli marsikaj zanimivega. O razstoji vodni potrebi velike Ljubljane, o takšah in tarifah za vodarino, o vodovodnem omrežju našega mesta in seveda o podrobnem delovanju vodarne same. Marsikdo je res prvič zvedel zanimive in važne podatke, ki jih sicer v manj tehni obliki dnevno doznava. Tako na primer je zelo zanimiva ugotovitev, da je današnje vodovodno omrežje Ljubljane že skoro 150 km dolgo. Letna kapaciteta je okrog pet in pol milijona kub. metrov. odnosno na glavo po 209 litrov vode dnevno.

Parne stroje v vodarni kurijo z mešanico premogovega prahu in orehoveca. oboje dobavljeno iz premogovnikov Liboje, Zabukovca in Petrovče. Ker je naša talna voda za kotle pretrda, jo posebej mehčajo mehanično in termično. Črpalke lahko dvignejo dnevno za tretjino več vode, kolikor znaša povprečna potrošnja. Rezervoar nad Tivolijem ne ustreza več povečanim zahtevam, ker vsebuje komaj 3000 kub. metrov. Slu-

ži pa dobro za regulacijo nepravilnosti in prevzema sunke v obtežbi potrošnje. Škoda samo, da vodarne ne vodi potrebnih zapiskov o porabi vode na uro.

Nova bežigradska gimnazija je zgrajena po vseh načelih in zahtevah modernega stavbarstva. Z opremo vred bo veljala 8 milijonov Din. Stavbišče je dala na razpolago MOL po zakonu o šolah. Etažna cena znaša 700 Din na kvadratni meter. Stropa je zelo položna in krita z bakreno pločevino. Ogrodje zgradbe tvori skeletni železobetonski sistem. Vmesne stene so dvojne in izpolnjene z lahko porolito opeko. Okna so vsa hrastova, smučna. Razdelitev šolskih prostorov je zelo smiselna, urejena ob vzhodni in zahodni strani stavbe s prostorno vmesno vežo. Pod kletnimi prostori je zgrajeno zaklonišče proti plinskim napadom. Telovadnica poleg gimnazije je enako zelo prostorna, svetla in visoka, z globokim odrom v ozadju.

Meščanska šola ob gramozni jami je tik pred dokončno izvršitvijo vseh del. Z obema šolama je mesto pridobilo važna učna zavoda, ki bosta vsaj delno pomagala pri razbremenitvi ostalih, nad zakonito dovoljene mere prenapolnjenih zavodov. Naloga, ki jo vsi klub gradbenikov pod Skabernetovim vodstvom v tej smeri, kaže hvalevredno prizadevanje našega tehničnega naraščaja in bodočih domačih inženjerjev, ki hočejo z dobro voljo in ob razumevanju svojih profesorjev nadoknaditi to, kar morejo nuditi svojim učencem večje, gmotno ugodnejše podprte univerze in tehnične visoke šole doma in drugod. ma-».

Kulturni pregled

Slovenska poezija v praškem radiu

Prvič odkar pošilja praška radijska postaja v svet svoje valove, je danes oddajala slovensko poezijo. Po prizadevanju pisatelja

A. C. Nora, ki je v začetku letošnjega leta obiskal Ljubljano, priredil krasno predavanje o češki literaturi in svoje vtiske o Slovincih opisal v najnovejšem zvezku praške »Českoslov. jihoslovanske revue« je oddajal danes dopolnjevalski »rozhlaz« majhno matinejo slovenske poezije. Najprej sta pisatelj A. C. Nora in naš rojak kritik dr. Oton Berkopce v prav primerni in učinkoviti obliki intervjuja seznanila poslušalce s sedanjim stanjem slovenske poezije. A. C. Nora je napravil kratek uvod, nato pa je stavil

dr. Berkopce nekatera vprašanja, ki so bila sestavljena tako, da so omogočala češkoslovanskemu poslušalcu naliko s pojavi v domačem slovensku. Vzlic kratko odmerjenemu času in vsej zgoščenosti je dr. Berkopce pregledno in jedrnatno karakteriziral posamezne struje in imena v naši sodobni poeziji. Ob koncu je bila beseda tudi o slovstvenih in sploh kulturnih stikih med Prago in Ljubljano. Dr. Berkopce je po intervjuu predstavljal v slovenskem izvirniku Mirana Jarca pesem »Slap«.

Po tem uspelem uvodu je stopila pred mikrofona ga. Marta Elišova in recitala pesmi Antona Vodnika, Edvarda Koebeka, Joža Pogacnika, Franceta Vodnika, Mila Klopčiča, Srečka Kosoveca (2) in Toneta Seliščarja. Češke prevode je izvršil ob sodelovanju gđe Karasove pesnik Jan Čarek. Prevodi so presenetljivo dobri, ponekod kar moštrosko odlični in so v skrbni, večji glasovno slikovitosti in topli recitaciji g. Elišove dosegli pri dojemljivem poslušalcu poln učinek. Prav posebno sta prišla do izraza socialna molitva v Klopčičevi »Uspavanki« in Seliščarjevem »Sedmorjenčku«.

S to polurno matinejo slovenske lirike je praški radio pokazal hvaljevalno razumevanje za češkoslov. jugoslov. zblizanje, ki si mora najti pola tudi skozi tako subtilna in rahločutna področja, kakor je poezija. Prav ti stiki vodijo k sreči, ki ostaja tudi v življenju narodov preko in mimo vseh gospodarskih in političnih interesov skriti regulator simpatij in bratstva med narodi. G. A. C. Nora in dr. Berkopce gre vsa hvala za lepo uslugo slovesu naše literarne kulture, takisto prevajalcu g. Čarku. Upamo, da prideta v doglednem času pred mikrofonom praškega »rozhlaza« na vrsto tudi slovenska proza in dramatika.

Tovarna kandidatev in »Kakao« UNION proizvajajo s »KAKAO« SPECIAL z najmodernejšimi stroji in samo iz prvotnih sirovin. Zaradi tega je »KAKAO« odličnega okusa in zelo lepe temne barve. UNION KAKAO je zelo dobro in izdatno hranljivo in zato zelo poceni. UNION KAKAO je zaradi svoje odlične sestave posebno primerna za izdelavo lahkega in dobrega izrečno samo UNION KAKAO.

lističnim nastopom je žel obče priznanje. V priručno toplim dvospetu sta se zljvala nežno mehki sopran Olge Korošičeve in dobro povdarjeni alt Anice Kopickeve v dubrovniški »Bor« moj zeleni, zaječarski »Viju vetri« ter koroški »Čej so tiste stezice« ob klavirski spremljavi, ki jo je oskrbel prof. Mirk. Po tem, ko je zavodov

S P O R T

Pri malih in najmanjših

Minula nedelja je bila med malimi zelo razburkana. V drugem razredu se dogodki nagibajo h kraju in tu se vsak skuša pobrihati, da spravi na varno še po kako točko, da si še v poslednjem hipu zagotovi malo boljše prostorček pod soncem. Tretji razred je od bil svoje poslednje kolo zato je razumljivo, da je bilo v obeh tekmah precej vroče, tembolj ker je bil položaj vse do konca zelo zapleten. Še razmeroma najbolj ustaljen je mali drobiž, ki daje večinoma rezultate, ki se pričakujejo, tako da v tej tablici ni bistvenih sprememb.

Drugi razred

je v svojih treh tekmah dal troje presenečenj. Tako je bil Slovan visok favorit na pram Svobodi, pa si v Zeleni jami lahko čestitajo, da so shranili vsaj eno točko, in sicer odločilno: s to točko je postal Slovan prvak drugega razreda, ker je hkrati Reka zgubila partijo proti Grafiki in sedaj ne more več doseči Slovana. Svobodaši, ki bi bili po vsej pravici zaslužili poln uspeh proti Slovanu, so si s to eno piko pomagali za eno mesto navzgor. Rezultat je bil 2:2.

Reka je veljala vse do te nedelje za resnega Slovanovega konkurenta za prvo mesto. Pa ji je Grafika s 3:2 prekrizala vse račune, in če bi tudi zmagala v preostalih dveh tekmah, bi še vedno, tudi če Slovan v preostali tekmah podleža, zaostajala za njim za eno piko. Grafikiarji so, kakor kaže, še v poslednjem trenutku premagali težko krizo, za katero so bolehalo bitkam zimskega odmoru. Po treh zgubljenih tekmah spomladaj so proti Reki zabeležili prvi uspeh, z njim so prešli Jadran, ki je tokrat poživljal. Prihodnji nasprotnik je Grafiki Korotan, v zadnjem kolu pa se bo srečala z Jadrantom za še vedno ugodno tretje mesto.

Mars je šel prodati kožo na Rakovnik. Letos ga slabo reže, nahaja se na predzadnjem mestu, ko je še lani igral precejšnjo vlogo v borbi za prvo mesto. Zdi se, da polagajo Poljanci letos večjo važnost na tekmovalne pismolake, kjer govorijo vse drugače važno besedo. Korotan jim je z 2:1 odvzel svoji prvi točki. Sicer je tudi jeseni dosegel dve proti Slogi, po ja zmanjkalo Sloge in z njo točk. Korotan je za letoš klub dvema tekmama, ki ju še ima, že obsojen na poslednje mesto.

Stanje v drugem razredu je sedaj tako:

Slovan	11	8	3	0	27:	8	19
Reka	10	7	0	3	19:	11	14
Grafika	10	5	1	4	15:	13	11
Jadran	10	5	0	5	21:	14	10
Svoboda	10	3	3	5	12:	19	8
Mars	11	4	0	7	12:	21	8
Korotan	10	1	0	9	7:	27	2

Drugi razred bo zasakal še dve kolesi, pa bo za letoš konec. Prihodno nedeljo so na sporedu pari: Jadran—Reka, Mars—Svoboda, Grafika—Korotan.

Tretji razred

je za letoš že končal. Odločilna bitka med Mladiko in Mostami je ostala prav za zadnjo nedeljo. Mladika je šla v borbo s prednostjo ene pike pred svojim rivalom, zadoštal bi ji bil torej neodločen rezultat za prvo mesto. Pa so rajši obrnili dogodke med tekmo v zmago, da se vidi uspeh v tablici tem lepše. S 3:1 je Mladika pustila rivala daleč za seboj, ki si ni utegnil ohraniti niti drugega mesta: Slavija je visoko odpravila (7:1). Šentivčane in se z eno točko več namestila pred Moščane. Tako je padel Brod na šetrno mesto, čeprav je imel priliko vsaj za tretje. Zalog je bil prost in si ni mogel pomagati s poslednjega mesta. Dokončna tablica tretjega razreda je taka:

Mladika	8	5	1	2	16:	8	11
Slavija	8	4	1	3	23:	14	9
Moste	8	3	2	3	19:	20	8
Brod	8	2	3	3	16:	20	7
Zalog	8	2	1	5	13:	25	5

Mladika si je torej priborila drugozadnost, ostali klubi bodo jeseni skupaj z Istro in še kakim klubom, če se bo javil v članstvo JNS, začeli znova.

Din 5.—

ni nikakr denar toda z njim lahko dobite 1.000.— de Din

ako stavite na nogometne tekme.

Zahtevajte brezplačne kupone.

Centrala „FOSKOKA“

BEograd, PASICEVA 4 — Tel. 20-420

Podružnica „Foskoka“ Ljubljana, BEUK KILJAN, Kongresni trg 4 v lokalu Kolb in Predalci.

SPREJEMAMO RESNE ZASTOPNIKE.

gojenec Visko Lokovšek pokazal upravnostno spretnost na klavirski harm. niki s izvajanjem treh primernih skladb ter po odigrani V. Lunaškovi enodejanki »Vest« je zavodov mešani zbor pod vodstvom g. M. Mirka in ob delni klavirski spremljavi, ki jo je smiselno opravila g. Nada Rakuševa, razgibano in prijetno zveneče odpel najprej D. Jenkovo »Bar. karolo« iz »Pribljava in Božane« ter V. Ipavčovo »Kolo iz Teharskih plemičev«, nato pa še pet narodnih pesmi in sicer po Prelovcu harmonizirano gorenjsko »Ko so fantje proti vasi šli«, po F. Kimovcu prirejeno »Marko skače«, slovaško humorčno »Stavaj. Honsoc, hrvatsko »Prevarani zete« in Anđelovi harmonizaciji ter končno po M. Hubadu prirejeno »Prišla je miška«, ki je radi svoje ljubke učinkovitosti žela poleg navedene slovaške »Stavaj. Honsoc« najburrnejše priznanje odličnega občinstva, ki je s častnim odzivom počastilo akademijo dijakov mariborske državne trgovske akademije. Zavodov mešani zbor razpolaga z dobrim glasovnim materialom, ki mu primanjkuje je nekaj boljših tenorjev. Zbor poje na pamet in je dobro izvežban.

Kako lepo

se pere volno, in kako hitro opravi to LUX

pristen samo v tem zavitku

Službeno iz s. o. LNP. Delegirata se k današnjim tekmam: Korotan—Domžale v Kranju Dolinar; Bratstvo—Villacher SV Straus.

Reprezentanca Ljubljane proti Gradcu

Iz odbora za izvedbo lahkoatletskih dvomatchev, (Službeno). V reprezentanco Ljubljane, ki nastopi v soboto in nedeljo, dne 23. in 24. t. m. v Gradcu proti Gradcu, so določeni naslednji lahkoatleti: Sodnik Boris, Sušteršič Milan, Martini Fric, Marek Evgen, Pleteršek Ferdinand, Gabršek Hanzi, ing. Stepišek Milan, prof. Dobovšek Marjan, Krevs Ivo, Bručan Jože, Požar Danilo, Goršek Emanuel, Czurda Hugon, Urbančič Adolf, Oroszy Reinfried, Pribošek Franc, Zorja Aleš, Starman Ivan, Korč Daniel, Svetek Rajko, Srakar Franc. Za kapetana moštva se določa ing. Stepišek Milan, za vodjo reprezentance Sancin Savo. Opozarjajo se vsi določeni reprezentanti, da je odhod v petek, dne 22. t. m. točno ob 17. uri z avtobusom pred hišo Tavčarjeva ulica 1/III. Vsi tekmovalci naj bodo že zbrani ob 16.30. Reprezentanti naj uredijo sami zaradi sprinterice in trenerja, vzamejo naj seboj tudi en par rezervnih black in eno majico. Reprezentanti iz Celja Goršek, Pleteršek, Urbančič naj pričakujejo v Celju ob 18.30 pred kavarno Evropa, tekmovalci v Mariboru ob 21. pred Veliko kavarno. Opozarjajo se zunanji reprezentanti prof. Dobovšek, Bručan, Korč, ing. in Srakar Franc, ki vstopijo v Ljubljano na točnost odhoda, ing. Stepišek v Slovenski Bistrici, ki naj pričakuje ekipo na trgu ob 20. uri. Predsedstvo.

Turnir SK Mladike za pokal župana g. dr. Adlešića. Danes ob 9.30 Hermes: Reka, ob 10.45 Mladika: Slovan, ob 16.30 premaganca: finale, ob 17.45 zmagovalca: finale. Pokalni turnir Mladike se odigra po gornjem razporedu danes na igrišču Mladike na Kodeljevem.

Jugoslovanski Turing klub, podružnica Ljubljana se udeležila ciljne vožnje v Celovec in na Vrbsko jezero, ki jo priredi »Avstr. Turnir klub in Avstr. Avtomobilski klub ob 30. maja do 1. junija. Na to vožnjo opozarjamo vse člane in prijatelje klubov in v Vrbsko jezero. Pogoji in vsi potrebni podatki so na razpolago v pisarni JTK Gajeva ulica 3 (pisarna Putnik). Prijave najkasneje do 26. t. m.

Motoklub Ilirija opozarja članstvo na binokosno ciljno vožnjo Jugoslov. Turnir klub v Celovec in Vrbsko jezero. Prijave do 26. t. m. na klubsko tajništvo.

LZSP (Službeno). Redna seja upravnega odbora ob 20. v damski sobi kaverne Emona.

SK Svoboda. Danes igra v Mengšu. Določeni igralci naj dvignejo opremo pri gospodarstvu od 9. do 11. Ob 13.30 na gl. kosodvoru. Igra se ob vsakem vremenu.

SK Istra-Ježica. V petek ob 20. skenstani se »Rebuc«. Sestanek ob strogo obvezen za vse člane radi nedeljske tekme. Današnja tekma z Diskom je odpo vedana.

RADIO

Petek 22. maja

Ljubljana 11: Šolska ura: Prirodni glasovi v muziki (prof. Emil Adamič). 12: Maša pesem, naša glasba (plošče), 12.45: Vreme, poročila, — 13: Cas, spored, obvestila.—13.15: Koncert lahke glasbe (Radio orkester).—14: Vreme, borza.—18: Zenska ura: O stanovanjski kulturi (Albrecht Vera). — 18.20: Operetne pesmi (plošče). — 15.40: Pravno predavanje (g. Valentin Bidovec).—19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Naselja kakršna so in kakršna naj bodo (dr. Moloslav Stojadinović — iz Beograda).—20.20: Prenos koncerta z Dunaja.—22: Cas, vreme, poročila, spored.—22.15: Angleske plošče.

Beograd 17.45: Orkestralni koncert. — 19.50: Narodna glasba. — 20: Prenos z Dunaja. — 23: Lahka godba. — Zagreb 17.15: Godalni kvartet. — 20.20: Prenos z Dunaja. — 22.15: Plesna muzika. — Praga 19.30: Plošče. — 20.15: Pester glasbeni program. — 21.30: Orkestralni koncert. — 22.20: Plošče. — Varšava 20: Koncert poljske filharmonije. — 22.50: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 15.40: Komorna glasba. — 16.25: Plošče. — 17.30: Koncertna ura. — 19.30: Kmečka glasba. — 20.20: Koncert Mahlerjeve glasbe. — 22.35: Plesna muzika. — 24: Schubertove skladbe na ploščah. — Berlin 19.20: Koncert na čelo. — 20.10: Iz Wagnerjevih in Weberjevih oper. — 22.30: Prenos iz Stuttgarta. — München 18: Koncert orkestra in solistov. — 20.10: Večer nemške umetnosti. — 23.30: Lahka in plesna muzika. — Stuttgart 18: Kakor München. — 19: Pevski koncert.

Mariborsko pismo

I.

Končno smo tudi v Mariboru videli »Tuje dete«. Omenjena komedija znanega sovjetskega pisatelja V. Skvarkina ni bogve kakšna umetnina. Sloves, ki si ga je pridobil Skvarkin radi te svoje komedije, je najbrže na drugem področju. Je pa »Tuje dete« sprejemljiva odrska literatura, ki nudi možnost raznim scenskim in režijskim eksperimentom ter igralškemu razmahu. Na zunan gre kakor za poveljčanje ljubezni, ki na svoje načine suka in razgibava mladi in stari svet, iz ozadja pa prihaja nekaj, kar bi moglo biti kakor zasmeh in roganje ne samo malomeščanskim buržujem, ki so izrazilo predstavljenj v Karaulovu ter njegovi ženi Olgi Pavlovni, deloma tudi v osebi Aleksandra Mironoviča, Rajnega očeta, ampak tudi vsem tem mladim sovjetskim navidezno ter zanešenjakom od dramske igralke Manje in Senečke Perčatkina pa do visokošolke Raje, inž. Pribljava ter obeh študentov Kostje in Jakova, ki se vsi v nekem mladostnem poletju in zano. eu zgrinjajo okoli usode namišljenega »tujega deteta«.

Moja komedija je predvsem v metodi podajanja ter izgradnje. Ljubezen je že marsikje bila poveljčana in je doživljala svojo apoteozo. Skvarkin jo je poveljčal na svojevrstnem način v komediji, ki je na prvi videz nesistematično, konfuzno erup. tivno, svojevrstno zgrajena. Med vsem tem čutiš zbaljivke in streljce. In vse, kar je na odru, je v njihovi tarči.

Kakor je svojevrstna na prvi vtis breznačrtna izgradnja dela samega, tako predstavlja tudi uprizoritev zanimiv problem, ki dopušča rešitev, na odru po več načinih. Lahko prevladuje realistična, groteska, stilizacija. Lahko tudi od vsega nekaj. Tvorc mariborske vpizoritve je bil naš prvi režiser Joško Kovič. V njegovem zamisli je prostorne razdelitve vidimo zgoraj v ozadju, v nekakšnem simbolič. no dvignjenem placementu, letoviščarsko vilo obeh stebrov stare malomeščanske generacije glasbenika Karaulova in njegove žene Olge Pavlovne. Spodaj v ospredju prizorišča terasa, na kateri se pretežno odigravajo dogodki in absolutno ljubezenske diskusije. Na levi, nekoli dvignjeno hišica v modernem slogu, kjer ta borita študenta Kostja in Jakov. Režiser je vtisnil v splošnem tej odski tvorbi ko. likor toliko realističen pečat. Realistična je prevečala tudi vse nastopajoče like, ki bi jih bili morebitni povdarci groteskno. sti nemara še nekoliko bolj posvežili.

Junak včera je bil nedvomno Nakrst v vlogi nepreračunljivega vihraveža in zanešenjaka impulzivnega Senečke Perčatkina, ki ga je Skvarkin morda podzavestno posnel po celi vrsti slanih, značilnih ruskih tipov, ki jih srečavamo v ruski književnosti. Vsa ta elementarna, bruhačasta življenska sila neugnanega Perčatkina je zadobila v Nakrestovem prikazovanju življene konture. Rado Nakrst je že v »Bratih Karamazovih« izkazal sposobnost oblikovanja takšnih in podobnih tipov iz ruske odrske literature. Njegov Perčatkin je bil sad zrele umetniške tvornosti. Ob tem markantnem predstavniku te navno zanosite mlajše generacije kakršno postavlja Skvarkin na oder v tej svoji komediji, se uvrščajo ostali no. steljci mlade, nove misli: tako dramska igralka Manja, ki je v vsej navni in trag. ični smešnosti ter burkavi iznajdljivo. sti zaživela v prikazu B. Rasbergerjeve, nadalje nežno navdahnjena in vendar do. ločno usmerjena visokošolka Raje v prikazovanju E. Kraljeve, v ljubavno pre. grešnih ter skrivnostnih babilških posijh neugnana Agripina Semjonovna E. Star. čeve, tipično žensko zavistna in zlo pri. voščljiva Zina B. Savinove, v maski, go. voru in vsem nastopu vestno izdelani in. ženjer Pribljava M. Furjana, simpatični Kavkazijec študent Jakov, v D. Gorinško. vi interpretaciji, potem romantično sa.

njavi in sentimentalni študent Kostja E. Verdonika in končno še Senečkin prijatelj F. Blaža, ki mu pa pripada le pičel odrski delež, kakor tudi pismošoj J. Koste. Živo plastično pa vstaja sporedno pred očmi gledalcev stari svet v podobah starega glasbenika Sergeja Petroviča Karaulova, ki je med najboljšimi stvaritvami P. Koviča, njegove žene Olge Pavlovne v upodobitvi M. Zakrajškove in Rajnega očeta Alessandra Mironoviča. Slednja skromnejša vloga je pripadla E. Gromu.

Stvar v Mariboru ni vnela. Pri premi. eri je bil odziv kulturne publike še pre. cej dober, le dijaško stojšče je zevalo radi tega, ker so šolska vodstva prepove. dala dijaštvu udeležbo. Pri prvi reprizi pa je bila udeležba naravnost porazna in je bilo mogoče navzoče prešteti na prstih dveh rok. Boljše zasedena je bila druga repriza.

II.

Dne 8. t. m. so mariborski ljubitelji komorne glasbe v glasbeni zbravnosti sledili prelepemu koncertnemu izvajanju mariborskega tria F. Brandlove. To slavn. komorno glasbeno združenje je tudi to. pot s svojim virtuoznim ter eksaktnim reproduciranjem izbranih skladb zbudilo vihar navdušenja pri mariborskem glas. benem občinstvu, ki je dobro zasedlo ve. liko kazinsko dvorano. Bogonadarjene umetnice so uvodoma podajale J. Sukov trio op. 2, v katerem so mestoma zveneli živahni glasbeni češki folklorni motivi, ki jih tudi sicer ta slavni Dvofakov učenec zelo obrajta. Ob zaključku pa F. Schubertov trio op. 99, ki je v prelesti štiriidelni zgradbi od začasnega Allegra moderata pa do zaključnega Ronda živah. no pritegnil pozornost hvaležne publike. V izvajanju obeh navedenih skladb so bi. le angažirane vse tri odlične članice na. šega znamenitega mariborskega tria. Ra. zen tega pa je bila na koncertnem sporedu L. V. Beethovnova spomladanska sonata za gosti in klaviru op. 24. Praznično, slavnostno se razvijata ta spomladanska sonata velikega mojstra od začasnega Allegra in sledečega Adagija pa do veselo poskočnega Scherza in živahnega zaključ. nega Ronda. V vseh možnih izrazih ele. mentih razgibane pa so bile F. Chopinove »Fantazije« op. 49, ki so zanosno zvenele ob impulzivnem izvajanju naše odlične pianistke M. Rusyjeve, ki je k temu še dodala učinkoviti »Impromptu« v Fis. duru.

Podajanje vseh treh umetnic je bilo v vsakem oziru eksaktno. F. Brandlova je kot goslička izborna tehničarka v pasa. žah in ostalih gosliških finesah, spaja. joč eleganco in živahno dramatično poda. janje s striktno virtuoznostjo. Pianistka M. Rusyja si je pridobila prodoren us. peh in sloves na vseh svojih koncertnih nastopih. Način njene interpretacije nudi nekaj svojevrsnega in osebnostno svoj. skega, kar je obeleženo po živahni drama. tičnosti ter tehnični dovršenosti na eni strani, globokem doživetju in poglobljeno. sti na drugi strani. V skladni harmoniji se uvršča kot tretja članica v ta pomem. bni mariborski trio imenitna čelistka B. Retchertova, ki sodeluje v tem komornem zboru z večšino in neko poduhovljenostjo. S tem odlično uspešnim koncertom si je trio F. Brandlove pomnožilo število svojih prijateljev in čestilcev v Mariboru.

III.

Dne 11. t. m. pa so se predstavili naši kulturni publikli dijakli in dijakinje mari. borske Državne trgovske akademije z iz. branim koncertnim sporedom. Ob tej pri. liki so se izkazali nekateri pevci in glas. beni talenti, ki so prav prijetno presene. tilji. Predvsem je omeniti uspeh bivšega gojenca imenovanega zavoda Ladislava Rakovca, sedaj gojenca ljubljanske kon. servatorije, ki je s svojim prijetnim barito. nom odpel J. Hatzejevo »Uvelo lišče«, P. Čajkovskega »Kdor hrepeni kot jaze in Višharjevo »Kamc«. S svojim uspešim so.

Bodoči zunanji minister?

Leon Blum je ponudil listino zunanjega ministra v svoji bodoči vladi Edvardu Herriotu, vendar se bodo ta pogajanja še nadaljevala ta teden

Za trgovca

Od dobre ideje enega trenutka lahko živi dvajset let.

Ce ne nakupuješ na pravem mestu, bo to storila konkurenca.

Čim dešče premišljuješ o bankah, tem bolj poredko si boš od njih izposojal denar.

Fabricirati je lahko, prodajati težko. Zato prinašaj novote.

Tudi če so posli dobri, se ne bahaj z njimi, kajti to daje samo pobude za kopiranje tvojih artiklov.

Ne presoja ljudi, ki prihajajo k tebi, po zunanosti, kajti fino angleško blago je včasih bluff.

Ce so ti tvoje cene všeč, se varuj velike zaloge, ki jih potiska navzdol.

Najboljša šola za trgovca je obrat, ki ga ne vodijo pravilno.

Preden si omisliš družabnika, premisli še enkrat, ali so tvoje lastne moči že res na koncu.

V poslovnem življenju je kakor v zakonu: ena sama neokorektnost uniči lahko zaupanje za vselej.

Trgovci, ki igra na borzi, se ne razlikuje v ničemer od delavca, ki ob koncu tedna zapije svoj zaslužek.

Ne vozi tisti dobro, ki vse ve, temveč tisti, ki dobro posluša.

Daj svojo znamko samo na dobro blago, kajti drugače spoznajo tvojo ničvredno šaro na prvi pogled.

Energičnega trgovca spoznaš po tem, kako prenaša svoje izgube.

Strokovni list je nadaljevanje abecednika.

Glej v otrocih svojih klijente svojih otrok.

Nervoznost ni zadeva poslovnosti, temveč zadeva sanatorija.

Bilanca je tvoje sprječevalo, nje sajdo tvoj red.

Tragična pomota

V Wishawu v angleški grofiji Lancashire je neka žena rodila otroka, ki ga je asistiračji zdravnik proglasil za mrtvorjenega. Vzel je domnevno mrtvega otroka, ga položil v kovčeg in ga odnesel v mrtvašnico, kjer ga je ostavil brez neč, da bi ga naslednji dan pokopali. Dve uri pozneje so zaslišali iz mrtvašnice žalostno vkanje in so ugotovili, da je dozdnevno mrtvi otrok živ. Spravili so ga takoj v bolnišnico, kjer je pa kmalu potem zavoljo izčrpanosti res umrl. Proti zdravniku so vložili kazensko ovadbo.

Krošči ovirajo motocikliste

Dočim se pri nas majniški krošči nočejo pokazati, čeprav je letos njihovo leto, poročajo od drugod, da so postali prava nadloga. V sosedni Avstriji velja to posebno za Gradiščansko, zlasti pa za dolino Pinke. V večernih urah se pojavljajo tam roji, ki štejejo tisoče in tisoče škodljivih živali. Zgodil se je primer, da neki motorni kolesar, ki je bil zašel v takšen roj, ni mogel naprej, dokler ni šel ves roj mimo. Boje se, da bodo te žuželke požlele sadno drevje do golega in da bodo škodovala tudi letini na polju.

Ameriška ljubezen

Ethel in Bill sta se seznanila na nekem izletu ob tedenskem zaključku. Teden dni pozneje se spet srečata.

Ethel: Vi ste tudi tu?

Bill: Kako se vam godi, Ethel?

Ethel: Hvala, dobro. Ali hočeva nedeljo prebiti skupaj?

Bill: Prebivja. Ostaneva tu ali greva k jezeru?

Ethel: Rajši ostaniva tu. Ali imate kaj uspeha?

Bill: Tako, tako. Včeraj sem nesel nekoliko bankovcev v banko. Kmalu bo tisoč dolarjev skupaj.

Ethel: Tudi jaz sem si prihranila skoraj tisoč.

Ethel: Se boste kmalu poročili, kaj?

Ethel: Ah, Bill, pravega moža ni.

Bill: Ze pride, ste presneto mični.

Ethel: Samo da bi ne bilo poklica! Dve leti kot telefonistka — človek e nastiti!

Bill: Tudi jaz iščem že dolgo žene.

Ethel: Ah, kako zanimivo. Ali se boste kmalu poročili?

Bill: Ko najdem dražestno dekle, takoj.

Ethel: Ali je to težko? Videti ste zelo spretni.

Bill: Nu, tako. Imam dobro mesto, nekaj imetja in dediščino na vidiku.

Ethel: Dobro dediščino?

Bill: Teto v Salt Lake Cityju. Po nji pričakujem kakšnih sedem tisoč.

Ethel: Prav lepo. Jaz dobim dva tisočaka za doto.

Bill: To res ni slabo. Meni je tri in dvajset let.

Ethel: Meni pa devetnajst. Niste mi zoprni, Bill.

Večno življenje v nas

Od česa umiramo in zakaj moramo umreti — Telesna živ in večna klična živ — Smrt ni vsakdanja in preprosta stvar

Zakaj morajo vsi ljudje umreti? Na to vprašanje moremo odgovoriti le na podlagi naše izkušnje: ker vemo, da je doslej še vsak človek umrl in ni nihče presegel 110 let ali vsaj približno te dobe.

Odgovor torej ne pove pravega vzroka za umiranje, temveč le našo izkušnjo. Če bi te ne bilo, bi nam bilo še neprimerno težje govoriti o vprašanju, zakaj bi ne bilo lahko tudi drugače in zakaj bi ta ali oni človek ne dosegel z isto upravičenostjo tudi tisoč ali pa neskončno število let. Izkušnja je tudi učila, da so vsi labudi beli — dokler niso v Avstraliji odkrili črnega labuda. Belina labudov ni torej nobena naravna lastnost in prav tako tudi ne umrljivost ljudi, v kolikor pač nima nekega splošno veljavnega vzroka.

Gotovo je, da umiramo vedno za kakšnim razlogom, bodisi za sušico, za srčno napako, za kapjo ali za tako zvano starostno oslabelostjo. Toda smrtna bolezen je le izvršilna oblika smrti. Pravi smrtni vzrok kakšnega zločinca ni sekira ali vrh, električni stol ali kozarec trobelike, temveč smrtna obsodba. Sušica, srčna napaka, kap ali starostna oslabelost nam pove le to, od česa umiramo, ne pa zakaj moramo umreti. Pravilno bi bilo vprašanje, da-li je neka naravna lastnost izrekla nad nami smrtno obsodbo — ali pa takšna lastnost ne obstoji in se utegne nekega dne tudi tu pojaviti črni labud.

Ta črni labud se je že pojavil! Odkrili

so stanice v človeškem telesu, nad katerimi narava ni izrekla smrtne obsodbe! In to odkritje nikakor ne prihaja nepričakovano, biologi so ga že davno napovedali kakor astronomi kakšen planet v sončnem sistemu, ki ga ni videlo še nobeno človeško oko. Napoved je ticala v sloviti teoriji biologa Weismanna o klični živi (plazmi). O praživalicah, enostaničnih bitjih, ki žive v kaplji vode, ste gotovo že slišali. Te živalice so nesmrtno, živijo dobesedno v svojih potomcih dalje. Njih telesa se razdelijo v dva dela, ki živita potem samostojno dalje in se delita na isti način v nedogled. Tu ni umiranja in trupel, nobene naravne lastnosti smrti.

V pradavnih časih so se takšne stanice združile v mnogostanične organizme, v države, stanice, ki so si lepo razdelile svoje delo. Skupina stanic je prevzela gibanje, druga sprejemanje hrane, tretja prebavo, četrta predelavo čutnih vtisov itd. Ena izmed skupin pa si je obdržala prapravnost razmnožitve in s tem nesmrtnost enostaničnih prednikov. To je klična živ. S tem, da so se poedine stanice združile v stanično državo, je prišla smrt na svet. Ta je ločila namreč umrljivo telesno živ od neumrljive klične živi. V vsakem pokolenju odmrne telesna živ, večna klična živ, ki ustvarja razmnožitvene stanice, pa živi skozi vsa pokolenja. To je podobno kakor s korenino: vsako leto zrastejo spomlad iz nje nove rastline in ovanejo jeseni, kore-

nina pa preživi prihajanje in odhajanje pokolenj. To je več nego samo podoba, kajti to nesmrtno korenino imamo tudi v živalskem in, kakor nas uči najnovejše odkritje v dunajskem embriološkem zavodu, tudi v človeškem organizmu.

Teorija o klični plazmi je napovedovala, da ima neumrljivi del stanic že od vsega početka embrionalnega razvoja posebno življenje, ki se razlikuje in je ločeno od življenja umrljive telesne živi. Že po prvih delitvah v oplojenem jajčecu se klična živ loči od ostalih stanic, ki zgradijo potem umrljivo telo, ustvari razmnožitvene stanice in gre nespremenjena v te, na kar se vsa igra začne znova. Klična živ gre torej kakor rdeča nit skozi vsa pokolenja kot počivajoči del v menah pojavov. To njeno samostojno pot so opazovali sprva z mikroskopom v različnih fazah embrionalnega razvoja nižjih živali, sedaj pa so jo opazovali v dunajskem embriološkem zavodu tudi pri človeku. S tem so dokazali obstoj neumrljivih stanic in večnega življenja v človeku. Človeška umrljivost je torej le pogojna, velja le za telesno živ. Ali velja popolnoma? Tudi to je vprašanje, ki ga je treba najprvo rešiti. Saj je znanost že davno tega uspelo, rediti tudi stanice telesne živi izven organizma ali jih presaditi na drug organizem in jim ohraniti življenje daleč preko naravne življenjske meje. Smrt torej ni tako preprosta in samo ob sebi umevna stvar, kakor si običajno mislimo.

Železniška nesreča brzega vlaka Pariz-Rim

Te dni se je iztiril brzi vlak Pariz-Rim na neki postaji blizu francoske-italijanske meje. Strojvodja in kurjač sta se pri tem ubila, nekaj potnikov pa je bilo lahko ranjenih. Dve naši slike kažeta prizorišče katastrofe neposredno po dogodku

Moskovsko prebivalstvo

Moskva šteje po zadnjem izvidu 3,640,500 prebivalcev. V zadnjih petih letih je prebivalstvo ruske prestolnice naraslo za milijon. Število delavcev je od 340,000 naraslo na 600,000. Gradbena dela bodo letos zahtevala 25 milijard dolarjev. Moskva ima ta čas 23 mestnih okrajev, prej jih je imela 10.

Kakšno bo poletje?

Učeni ptičjeslovci prerokujejo za letošnje leto vroče poletje. Svojo napoved opirajo na dejstvo, da so škoric, ki gradijo svoja gnezda zelo visoko, tokrat gradili precej nizko. To naj bi bilo po tnenju izvedencev nedvomno znamenje vročega poletja.

Ženske je moril

Zanimiva aretacija v Roudnicah ob Labi

V Roudnicah ob Labi, blizu Litomerice, se je poskusil te dni obesiti neki 24-letni Dobroslov Stepanek, pa so ga v zadnjem trenutku rešili. Stepanek, ki izvira iz dobre družine, je prvotno odklonil vsako izpoved. Ko so pozneje izvršili preiskavo v njegovem stanovanju, so odkrili tam strašno

razmesarjeno truplo njegove sestrice, 18-letne Ruže Stastne. Stepanek jo je bil ustrelil in nato razkosal z nožem. Priznal je, da je dekle umoril, ko mu je prinesla kosilo. Iz kesa nad svojim dejanjem se je hotel potu obesiti.

Po tem priznanju so ga prijeli še bolj trdo in je izpovedal, da je že v začetku aprila na sličen način v svojem stanovanju umoril neko drugo dekle po imenu Triška. V resnici so potem našli tudi njene ostanke, ki jih je bil zakopal v vrtu. Nadalje je priznal še dva skrivnostna napada na dve mladi dekleti nekaj časa prej. Napadel ju je v gozdu in obstrlil, pa sta mu ušli.

Orožništvo si sedaj prizadeva odkriti, ali ima Stepanek, ki je vršil svoja grozodejstva, kakor vse kaže, kot seksualni zločinec, še kakšne druge zločine na vesti.

Nasveti

za uspešno novačenje

Neki angleški tednik je zastavil svojim čitateljem vprašanje, kako bi bilo mogoče povečati število kandidatov za vojaški stan na angleškem, kjer splošna vojaška dolžnost, kakor znano, ni v veljavi. Prejel je tisoče odgovorov. Med njimi so takšni, ki dajejo pobude tehničnega značaja in ki bodo gotovo zbudili pozornost vojaških krogov. Drugi pa spet kažejo, da so Angleži nepoboljšljivi humoristi.

Tako predlaga neki bralec, naj bi vojašnice spremenili v vrtna mesta in vsak vojak naj bi imel v njih svojo hišico in vrt. Drugi predlaga, da bi dali novakom izdelovati civilne obleke za proste ure pri najboljših londonskih krojačih. Tretji pa celo predlaga, naj bi nabornikom obljubili, da ne bodo v nobenem primeru, pa naj se zrodi kar koli, prisiljeni ostaviti meelo, ki ei ga sami izberejo za svojo garnizijo.

Srednja šola za revmatike

Meščani znanega slovaškega kopališkega in zdraviliškega kraja Piešťanyja so sklenili osnovati zelo zanimivo novo vrsto srednje šole, in sicer gimnazijo, ki bi bila namenjena revmatičnim otrokom. Za zgradbo te šole z internatom je občina že dala na razpolago milijon čeških kron. Nova šola bo stala ob Vahu, nedaleč od gorovja Inovca. V manjšem obsegu bodo idejo uresničili že z naslednjim šolskim letom.

Radenska
prirodna mineralna voda

VSAKEMU NI MOGOČE ITI V KOPALIŠČE

VENDAR

MORE VSAK ŽRTVOVATI DIN 100.— (20 DO 25 VELIKIH STE. KLENIC) TER MESEČ DNI PL. TI MESTO DRUGE VODE NAŠO ZNAMENITO

RADENSKO Z RDEČIMI SRCI!

Smrt Hitlerjevega šoferja

Te dni je umrl dolgoletni šofer nemškega iržavnega kancelarja Schreck, ki je bil tudi vpliven mož v oddelkih Hitlerjeve garde

Močna roka na Poljskem

Novi predsednik poljske vlade general Składkowski, s katerim se je zopet ojačila struja takozvanih »polkovnikov«

Atentati — v ženski domišljiji

Ko je dospel te dni pariško bukreštanski brzovlak na Wilsonovo postajo v Pragi, so odkrili železniški uslužbenci v stranišču nekega Pullmanovega voza drugega razreda mlado žensko, ki je bila povezana z vrvmi in je imela s cunjami zamašena usta, da ni mogla vpiti na pomoč. Žensko, ki je bila videti zelo izčrpana, so takoj oprostili vezi in zatika, na kar je zavpila: »Preprečite atentate!« V največji razburjenosti je začela pripovedovati, da se pripravljajo atentati proti visokim in najvišjim češkoslovaškim državnikom in politikom. Policija je takoj ukrenila vse potrebno, da bi te namere preprečila. Vojaški oddelki so zasedli Hradčane in ministrsko predsedstvo, na ceste pa so poslali patrolje.

Med tem, ko se je vse to vršilo ob največji senzaciji med občinstvom, si je mlada ženska toliko opomogla, da jo je bilo mogoče podrobneje izprašati. Rekla je, da se imenuje Irma Lesna, da je doma iz Keemarka na Slovaškem in da je imela na potovanju v Prago priliko prisluškovati štirim sumljivim možakarjem v sosednem oddelku, ki so se pogovarjali o zadnjih pripravah za atentate. Po nesrečnem naključju so jo neznanec odkril, jo zvezali, ji zamašili usta in jo zaprli v stranišče.

Policija je podrobneje preiskala njene navedbe in je končno ugotovila, da se je vsa zgodba o atentatih porodila v domišljiji ženske. Ne ve še zagotovo, ali gre za slo-parko, ki ji je šlo za nagrado ali pa za amobolnico. Za sedaj so jo izročili sodišču.

Rusi

naj bi se podvojili

Moskovski poročevalec nekega london-skega lista poroča, da pripravljajo sovjetska vlada načrt, po katerem naj bi se prebivalstvo Sovjetske zveze v 35 letih podvojilo. Do l. 1970, naj bi ga bilo za več nego 300 milijonov glav. V ta namen se bodo temeljito spremenili zakoni, ki so v zvezi z demografsko politiko, posebni zakoni o porokah in ločitvah, o položaju družine v državi, o prekinitvi nosečnosti itd.

Vlak se je iztiril

Brzovlak Pariz-Rim, ki je te dni zvečer ostavil francosko prestolnico, se je iztiril v bližini postaje Laroche pri Dijonu. Lokomotiva se je prevrnila. Od treh članov njegove strožnega osebja sta kurjač in strojvodja našla pri tej nesreči smrt, tretji se je rešil z opeklinami. Več vozov se je isto tako prevrnilo, vendar ni bilo med potniki nobenih smrtnih žrtev. Bilo je le nekaj lažjih poškodb.

ANEKDOTA

O Iflandu, velikem nemškem igralcu, režiserju in pisatelju pripovedujejo, da so ga njegove uloge vedno tako prevzemale, da se stal tudi v osebnem življenju pod njihovim vplivom.

Kadar bi moral zvečer n. pr. igrati ulogo kakšnega suroveža, se ni bilo ves dan mogoče pomeniti z njim, ker je z vsakomur ravnal grobo. Če bi moral zvečer igrati bolnika, je jadtikal ves dan. Nekoč bi moral igrati skopuha iz istoimenske Moliérove komedije. Neki tovariš igralca ga je neprevidno prosil za nekaj tobaka za pipo. Ifland pa se je zdel nanj ljuto kakor Harpagon:

»Mislite, da svoj tobak kradem? Če hočete kaditi, kupiti si ga sami!«

VSAK DAN ENA

Mogotec iz Amerike: »Cemu pa izgubljate dragi čas s slikanjem, ko vendar lahko kupite slike že narejene?«

(American Humore)

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki šifro službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in šifro se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljanjati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hrano

na 20 Din dnevno, 186 za stalno Lj. Ljubljana, Dalmatinova 6. 12354-14

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ovčjarskega

pomočnika dobro izkušene, sprejme takoj Lofar Franc, Celovška 10 (nasproti mitnici), Ljubljana VII. 12321-1

Dam. krojačico

izkušeno, sprejme takoj s. Vojna, Aleksandrova cesta 16. 12325-1

Šivilja in vezilja

za pletenine, dobi delo. »Mila«, Mestni trg 17. 12346-1

Mesarskega

pomočnika ki je vajen tudi kmetijskih, sprejme takoj Lj. Ljubljana, Tešarje pri Celju. 12342-1

Krojaški pomočnik

za fino veliko delo, dobi takoj stalno mesto. Vodičar, Lj. Ljubljana. 12341-1

Mizarske pomočnike

za pohištvo, sprejme takoj. Mizarstvo Kompara, Maribor, Aleksandrova 48. 12338-1

Služkinjo

stano na 14-16 let, sprejme v stalno službo. Ana Klementa, Glince, Ljubljana. 12351-1

Služkinjo

spredno in posredno, ki zna kuhati in ljubiti otroka, potrebuje takoj. Pomočnik, odobroba na Poljanah na o. g. Jutra pod šifro »Ljubljana 1936«. 12350-1

Stanovanje

sobe in kuhinje, v prvem nadstropju, odobroba na Poljanah na o. g. Jutra pod šifro »Ljubljana 1936«. 12350-1

Čevljarskega

pomočnika sprejme takoj. Zarnik Alfred, Gajeva ul. 9. 12323-6

Hišnik

brez otrok, pošten in delaven, dobi sobo s stediščnikom. Vpravlja: Verstovškova 27, Mirje. 12344-1

Žensko moč

mlajša, kot prodajalka in pomočnik, dobi sobo s stediščnikom. Vpravlja: Verstovškova 27, Mirje. 12344-1

Gospodična

privlačna, lepo znanost, dobi takoj službo v gostinstvu. Pomočnik na o. g. Jutra pod »Marjiva«. 12343-1

Motorni čoln

dobro ohranjen, zelo ugodno napredaj. Polzeve se Lj. Ljubljana, pri mestnem k. p. 12344-6

Dekle

zdravo, ljubiteljsko otrok, s. znanjem šivanja, sprejme k. d. pomočnika in v pomoč gospodinjstvu. Pomočnik na o. g. Jutra pod »Frida in poštena«. 12343-1

Iščem fotografa

specialista za Leica. Nastop takoj. Pomočnik na o. g. Jutra pod »Frida in poštena«. 12343-1

Slaščičarskega

pomočnika znanega, samostojnega delavca, sprejme takoj. Navesti, kje se je izučil, stalno v plačo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12343-1

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

Bum! Z vso težo je priletel Miha prav na konec deske. Seveda se je drugi konec vzdignil, s tolikšno močjo, da je lahke panje kakor žoge vrglo v zrak. Sukaje se so odleteli čez plot i.

Razpis

Upravni odbor Delavškega doma v Ljubljani razpisuje mesto blaginjskega s. mesečno plačo Din 800. V nekaterih pogojih je navesti boljšo izobrazbo ter dosežane službovanje. V slučaju sprejema je treba položiti kavelj, oziroma jamstvo v znesku 10.000 Din. Pomočnik je pripravljen najkasneje do 31. maja 1936 na naslov: Upravni odbor Delavškega doma v Ljubljani, Blewitscheva 6. 12342-1

Trgovski pomočnik

mešane stroke, rojalne prost, manufakturni, samostojen prodajalec, dobi službo. Pomočnik na o. g. Jutra pod »Zanetijev in agline«. 12376-1

Zasluzek

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preko 100

praktičnih predmetov nudi preprodajalec poceni Lj. Ljubljana, Dalmatinova 5. 12333-3

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prevzamem

zastopstvo premoaga za Celje in Maribor. Pomočnik na podružnico Jutra v Celju pod »Dobre veze«. 12336-5

Službe išče

Vsa beseda 50 par; davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Krojaški pomočnik

izkušeno, sprejme takoj. Mizarstvo Kompara, Maribor, Aleksandrova 48. 12338-1

Blagajničarka

za točnice ali kavarino, s. veščino in spretnostjo, 186 mesto za čas sezone. Pomočnik na o. g. Jutra pod »Blagajničarka«. 12331-2

2000 Din

event, tudi več, dam omenju, ki mi preskrbi stalno službo. Som trgovsko nabavljeno, star 30 let. Cenja, dopise na o. g. Jutra pod »Delavce«. 12343-3

Šiviljska pomočnica

iše mesto zaposlitve. Gre tudi na dom. Naslov: Fani Černič, Maribor, Aleksandrova 28. 12343-2

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje kuhinje

Nemški stroj »Ideal« Vam napravi rezance, spagete, valja testo. Slane samo Din 40.— pri Ludvik Rer. 12343-6

Motorni čoln

dobro ohranjen, zelo ugodno napredaj. Polzeve se Lj. Ljubljana, pri mestnem k. p. 12344-6

2 letenica

(ustreza), male stenske svetilke, kuhinjsko pohištvo, posodo in porcelan, kozarce za vkuhanje, plinski, stediščnik s pečjo in s. likalniki, kompletno spalnico, otomano, stenske ure, veliko zrcalo (250x100), trikotni poceni prodam. Frisko-vec 3. 12347-6

Mrvo

poceni prodam. Drenikov vrh 1. 12344-6

Zlato moško uro

Schaffhausen in motorno kolo »Fuchs« 175 cm. poceni prodam. Vpravlja: K. Kolizej, Gosposvetska c. 13, vrata 13. 12344-6

Kolesa

poslikana in pokromana, nemški fabrikat, že po Din 750. Nova trgovina, Tyrševa 36. 12333-11

Stroj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj

popravljen, nemški fabrikat, z okroglim točnikom, kateri tudi šika, poceni prodaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. 12337-29

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gramofon (omara)

nov, prvovrsten, prodam za polovico ceno. Dravljje 187, vila Černič, druga vrata za tovarno Malenšek. 12335-36

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Volčjak

starokrvan, lep, 10 mesecov star, napredaj v Jerniški ul. 5 pri Stodion. 12316-37

Velika izbira SVILE

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti za obleke, bluze in perilo

R. MIKLAUC

Pri »SKOFU« Ljubljana

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kopalko kad

ohranjeno, kupim. Ponudbe na o. g. Jutra pod »Kopalko«. 12343-7

Strešno opeko

stano, bobrovec ali zaresno, kupi Repič, sodar, Ljubljana, Trnov. 12346-7

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah Černe - juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3. 12347-17

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2-10.000 Din dobi takoj vsaka oseba, ako nam najde ali samo svoj naslov stranke kandidata, ki bi se hotel zavarovati na šiviljino ali soper elementarne neugode. Nagrada v razmerju s višino zavarovane vsote. Pomočnik na o. g. Jutra pod »Zavarovalnica« na o. g. Jutra. 12337-36

Denar

na hranilne vloge vseh denarnih zavodov, preskrbi takoj. Strogo solidno poslovanje. Bančno komis. pisarna Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 33-10. Priložite znamke! 12340-36

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pohištvo po najugodnejših pogojih, dobavi »Gospodarska sadra« mizarskih mojstrov, Ljubljana, Vegova 6. 10153-12

Elegantno spalnico

(orebova korenina), popolnoma novo, prodam zaradi nepredvidenih težav. Pri- možje, Podjunska 16. 12340-12

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motorno kolo

prodam. Vračko Jofet, Sv. Jurij ob Pesnici. 12339-16

Redka prilika!

Prostovoljna javna dražba velikih števila rabljenih, osebnih in tovarnih avtomobilov bo v kratkem. Smešno nizke cene. Oas in kraj se izve pri »Desa«, Ljubljana, Gosposvetska 1. 12343-6

Zamenjam

štirivednično avto, odprti voz, skoraj nov, za zidno opeko ali les. Ponudbe na o. g. Jutra pod »Zamenjam«. 12339-30

Buick limuzina

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

4 sedežni avto Steyer, zelo dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12342-10

Za mali osebni avto

zamenjam popolnoma novo krasno spalnico (orebova korenina). Primožič, Šiška, Podjunska 16. 12340-10

Harmonij

zamenjam za motorno kolo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12343-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

poslikana in pokromana, nemški fabrikat, že po Din 750. Nova trgovina, Tyrševa 36. 12333-11

Stroj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj

popravljen, nemški fabrikat, z okroglim točnikom, kateri tudi šika, poceni prodaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. 12337-29

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gramofon (omara)

nov, prvovrsten, prodam za polovico ceno. Dravljje 187, vila Černič, druga vrata za tovarno Malenšek. 12335-36

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Volčjak

starokrvan, lep, 10 mesecov star, napredaj v Jerniški ul. 5 pri Stodion. 12316-37

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

300 Din nagrade nagrade plačam za posredovanje primerne lokalne v centru, s. s. Friso »Rapič«, Tyrševa c. 31. 12347-19

Trgovino

z zalogo in inventarjem na promeni točki Ljubljane, prodam. Pisarne ponudbe na o. g. Jutra pod šifro »Dobra točka«. 12340-39

Lokale za trgovino

ali obrt, oddamo. Emon- ska 2. 12341-19

Mlekarno

na zelo ugodni točki, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12347-39

Vojak

starokrvan, lep, 10 mesecov star, napredaj v Jerniški ul. 5 pri Stodion. 12316-37

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kopalko kad

ohranjeno, kupim. Ponudbe na o. g. Jutra pod »Kopalko«. 12343-7

Strešno opeko

stano, bobrovec ali zaresno, kupi Repič, sodar, Ljubljana, Trnov. 12346-7

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah Černe - juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3. 12347-17

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2-10.000 Din

dobi takoj vsaka oseba, ako nam najde ali samo svoj naslov stranke kandidata, ki bi se hotel zavarovati na šiviljino ali soper elementarne neugode. Nagrada v razmerju s višino zavarovane vsote. Pomočnik na o. g. Jutra pod »Zavarovalnica« na o. g. Jutra. 12337-36

Denar

na hranilne vloge vseh denarnih zavodov, preskrbi takoj. Strogo solidno poslovanje. Bančno komis. pisarna Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 33-10. Priložite znamke! 12340-36

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motorno kolo

prodam. Vračko Jofet, Sv. Jurij ob Pesnici. 12339-16

Redka prilika!

Prostovoljna javna dražba velikih števila rabljenih, osebnih in tovarnih avtomobilov bo v kratkem. Smešno nizke cene. Oas in kraj se izve pri »Desa«, Ljubljana, Gosposvetska 1. 12343-6

Zamenjam

štirivednično avto, odprti voz, skoraj nov, za zidno opeko ali les. Ponudbe na o. g. Jutra pod »Zamenjam«. 12339-30

Buick limuzina

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

4 sedežni avto

Steyer, zelo dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12342-10

Za mali osebni avto

zamenjam popolnoma novo krasno spalnico (orebova korenina). Primožič, Šiška, Podjunska 16. 12340-10

Harmonij

zamenjam za motorno kolo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12343-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stroj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

LIANA SANDEN:

VSE ZATE!

Tako govoreč se vrne k mizi in začne s papirnim nožem srdito žrtati po risbi. Ali dr. Thorberg ne ve, kolikokrat je že prevrnil načrt. Kdo more v takih okoliščinah izračunati troške? Kako naj bo delo kdaj končano? Grozode mahta Thorbergu z nožem pred obrazom sem in tja.

Ta mirno čaka, da se nadirva. Saj pozna Georgove izbruhe. To pride kakor pomladna nevihta in takisto tudi mine. Thorberg pokorno sedi in s kratkovidnimi očmi gleda razgrajata. In res — Georg odajci obstane pred njim, mu s papirnim nožem rahlo potka na prsi in pravi, da bo izpremenil, samo to pot še!

»Veste kaj, Gragert? Za nekaj dni bi morali izpredi. Peljali bi se tako kam v sneg. Ko ne boste več videli svoje pisarne in svojih načrtov, vam bo takoj odleglo.«

Georg ne sliši več konca. Besede »kam v sneg« mu same zate zvenijo v mislih. Pred oknom se usipajo snežinke kakor godba, ki spremlja doktorjev nasvet. V vrzcu dela je Georg kratkomalo pozabil letni čas. Z'aj stopi k oknu in ga mehkično odpre. Na okenski polici leži sneg: gost, bel, hlad. Ko Georg nehote z rokami zagrebe vanj, mu vstane pred duhom slika gorskih vrhov, kristalnih in belih v solncu bleščavi, črnega zimsk-

18

ga neba in gozdov, ki molče pod snežnim bremenom.

Globooko zasopel: »Doktor, to je po nekaj tednih vaša prva pametna beseda. V sneg moram, vsaj za dan ali dva.«

To rekoč se obrne in odpre vrata v sosednjo sobo. Vsa oblačnost in čemerna krčevitost ga je hipoma mimila ob radostni misli na prostost, na solnce in na sport.

»Smuk, gospodična Fehlausova!« krične z grmečim glasom. Lora prestrašeno spusti roke s tipičnega pisalnega stroja in pogleda Georga, kakor da bi ga hotela vprašati, ali se mu je zmešalo.

»Kako mislite, gospod ravnatelj?« previdno vpraša.

»Mislim, da se je ta nesrečni učenjak vendar že iznebil pametne misli. Konec, gospodična Fehlausova, pripravite se na pot. Ali se znate smučati?«

»Menda!« uide Lori, čeprav je še vedno nekoliko zmedena.

»Menda, je rekla!« Georg se vznemeli obrne k Thorbergu, ki zadovoljno opazuje prizor. »Menda! To zbruj upel!«

»Da, ali delo, gospod ravnatelj!« Lora siloma obrzda svoje vroče vesele nad nepričakovano ponudbo. Saj pozna Gragertovo burnost. »Ali se res morate odtrgati v tem trenutku? In če že greste, ali ne bi bilo zame bolje, da ostanem tu? Kaj bo s telefonom in pošto?«

Georg veličastno mahne z roko. Saj se ne misli peljati na severni tečaj. Pošto in brzojav imajo tudi v Mittenwaldu. Razen tega je pa Lorin go-

spod brat že vpeljan. Važna pisma bo pošiljal za njim, telefonske pogovore takisto, ostalo pa naj ureja tajništvo. »In zdaj pokonci, gospodična Lora! Kaj je še nujnega, Thorberg, ne zadržite me! Zdaj delamo na živem in mrtve. Ali hočete nemara z menoj? Skodovsko vam ne bi, tudi vi ste videli hudo utruteni.«

Thorberg se nasmeje. Oh, rajši ne, Gragert, lahko dela kjer koli v gorah, da ima le gospodično Fehlausovo, risalno pripravo in telefonsko zvezo. On pa pri najboljši volji ne more vzeti svojih bolnikov s seboj v bavorske planine. Spodje se, kadar bo Blackwoltova bolnišnica dograjena.

»Prej boste sami ležali v sanatoriju!« mu prerokuje Georg.

Vse naslednje ure do popoldne Lora ne pride do tega, da bi kaj preumislila. Tihko da Dažu v naglici pove o nameravanem potovanju. Njegov izraz ni ne kisel ne sladak. Ali je to veselje, nejevolja odpor ali samo začudenje nad nepričakovano novico?

»Kaj ti je, Dad, da si videti tako smešen? Ali nisi radi ti vesel, da pridem nekoliko na deželo?«

»Vesel? Veliko bolj. Seveda je lepo, da dobiš nekaj dni oddiha, saj ti je na obrazu zapisano, kako si utrujen. A zakaj mora vzeti še prav tebe s seboj?«

»Ah, Dad, kdo mu pa naj odpravlja pošto? Potrebujemo me!«

Zategneno odvrne Dad: »Nu, potrebuje — Še preden utegne dokončati stavek, zardi Lora do las.

»Za Boga, Dad, kaj ti hoji na misel?«

»To, kar bi prišlo na misel vsakemu človeku z zdravo pametjo«, odgovori po polni brati. »Saj nisi napačna na oko, in še je konec koncev tudi možki. Nu lepo, le pelji se, jaz se bom pa ubijal.«

S temi besedami vzame nekaj pisem in gre. Lora stoji s pobošenimi rokami in strmi v vrata, ki jih je Dad zaklopnil za seboj.

V njenem skrbnem izrazu je nekaj zamišljenega in iščočega — in zdajci si pritiska roke na oči.

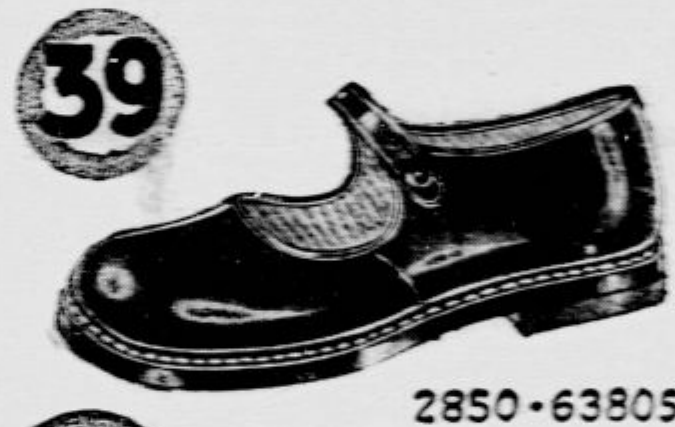
Ali, za Boga, kaj pa misli? Šele zdaj jo obhaja zavest, da utegne postati to potovanje z Georgom (Gragertom) nevarno, strašno nevarno, če se ne bo popolnoma ohranila v oblasti. Toda ohranila se bo — Lora ve, kaj je njena dolžnost do sebe.

In ravnatelj Gragert? Že misel, da bi utegnil biti tak, kakršni so drugi, že ta misel je žaljiva zanj. Vse je v redu. Georg Gragert je ravnatelj Gragert, njen šef. Samo radost nad tem potovanjem mora brzdati v sebi. In to dela.

Notri se vrata odpro in zapro, Gragert jo kliče. Hvala Bogu, da si ne utegne delj beliti glave zastran Dadovega vedenja.

Dad stopa s svojimi pismi v knjižničarstvo. Sam pri sebi tiho požvižgava. Pa se je mučil in ugibal, kako bi mogel skrivati Gragertu to, kar je Brown opravil v Newyorku, dokler ne bi stvar začela učinkovati. In zdaj odpruje z Loro vred. Usoda daje Dadu res vse karte v roko. Se bo že poskrbilo, da bo odhajala v Mittenwald samo tista pošta, ki ne bo nevarna.

Otrokom za birmo Bata

EKONOMIČEN
UDOBEN
SIGUREN
od Din 37.000.—

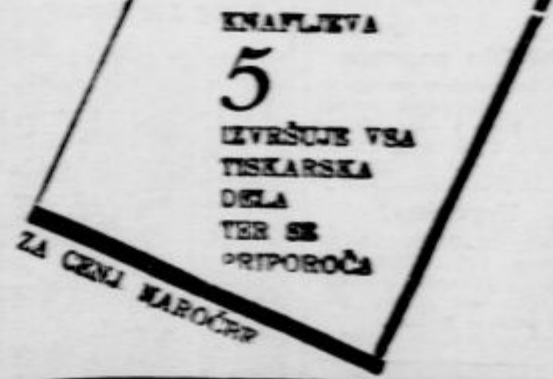

Zahtevajte poiskusno vožnjo.

zastopstvo I. LOVŠE, Tyrševa 35
TELEF. 26-57.

PORABA 6 1/2 na 100 km
NIHALNE OGI
POGON NA PREDNJA KOLESA

Narodna
tiskarna
LJUBLJANA

NIZKE CENE

dvokoles, otroških-igralskih-invalidskih vozilov,

prevoznih trikotnikov, šivalnih strojev. Cenik franke

TRIBUNA F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovaška cesta št. 4

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta šte. 26

ZAHVALA

Za številne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše ljubljene mame, stare mame, gospe

FRANČIŠKE BARTL

iskramo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo darovalcem cvetja in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti!

V LJUBLJANI, 20. maja 1936.

Zahvale rodbine BARTL.